

SUB

JACOBO A CASTRO

TERTIO RURÆMUNDENSIIUM EPISCOPO.

ACTA ET CONCLUSA

In Congregatione Archipresbyterorum Ruramundensis Diœcesis, die 11. Septemb. 1612.

Inseratur
ad annum
1612.

1. **M**ANDATUR omnibus & singulis Pastoribus, ut si qui eorum non habeant sacra Biblia, ea sibi comparent intrâ tres menses, & diligenter legant, ea quæ non intelligent cum altioris mysterii veneratione prætercunt, aut sensum ex Catholicorum scriptorum sententia indagantes.

2. Ut etiam habeat unusquisque Concilium Trid., & Concilia Provincialia Mechliniensia, eorumque decretis sese conformet.

3. Habeat etiam quilibet librum ex quo perdiscat casus conscientiæ, sive summam Toleti, sive Binsfeldii doctrinam Pastoralem aut similem, eumque diligenter legat & conferat cum iis quæ habentur in Pastoralibus.

Similiter habeat libros aliquos catholicos, qui suppeditent materiam concionandi.

Et de hisce libris comparatis infra medium annum à facto indicio, teneatur Decano suo facere fidem.

4. Teneantur Pastores quotannis semel sese præsentare ordinariis Examinatoribus, ut de studio, & profectu eorum notitiam habeant, idque intrâ natalem Domini & quadragesimam, quando scilicet vocati fuerint.

5. Si qui sacerdotes ita se inebriaverint, ut scandalo fuerint præsentibus aut videntibus, postridiè quantumvis confessi Missam celebrare non præsumant sub pœnâ 4. Dalerorum. Atque idem iudicium esto de quolibet peccato publicè scandaloso.

6. Pastores & quilibet alii Clerici maximè Beneficiati, vestes gerant clericales nigri coloris & longitudine ultrâ genua dependentes, habeantque semper tonsuram ordini suo convenientem, nec barbas gerant alatas, sub pœnâ arbitrariâ. Qui verò Religiosi sunt habitum ordinis sui publicè gestent.

7. Cum ad proventus Pastorales, Custodum aliorumve Beneficiorum spectent non tantùm fundi & redditus, verum etiam oblationes consuetæ, utpotè certi panes, manipuli, ova paschalia & similia jura ex consuetudine præscripta: monemus omnes Beneficiarios sub juramento, quod præstiterunt, de conservandis bonis & juribus Beneficii sui, etiam talia contineri. Undè sicubi usus talia persolvendi adhuc observetur, caveant illum negligere. Sicubi verò per hæc bella intermissus est, studeant in usum revocare, & nolentes solvere, jure cogantur.

S

8. Necessarium duximus prohibere, ne officium exorcisandi quisquam præsumat exercere, nisi causâ cognitâ, & obtentâ licentiâ ab Archipresbytero loci, quâ etiam obtentâ, nemo utatur aliis exorcismorum formis, quam in Pastoralis præscriptis sub pœnâ 10. Dalerorum.

9. Idem iudicium esto de curationibus morborum superstitiosis, sub prætextu aliquarum precum aut Verborum Scripturæ sacræ &c.

10. Decani examinent personas utriusque sexûs, quæ benedictionibus utuntur contra morbos, aut de genere morbi alicujus, ut dicunt, sancti, respondent, certasque præscribant observantias: ut dicant, undè artem illam didicerint: quibus utantur benedictionibus; quibus indiciis morbi genus deprehendant, & undè sciant, observationes, quas præscribunt, prodesse, & non alias, & singula ad Ordinarium scribant examinanda.

11. Nulli Pastores aut Sacerdotes potandi gratiâ ingrediatur tabernas, sub pœnâ trium Dalerorum, toties quoties.

12. Ut piis Beneficiorum fundationibus satisfiat, quisque Pastor denuntiet suæ Ecclesiæ Beneficiariis, ut quilibet antè festum nativitatis S. Joannis Baptistæ proximè secuturum registrum conficiat omnium bonorum sui Beneficii cum debitâ designatione fundorum cum suis limitibus, & hypothecarum quæ re ditibus obligatæ sunt, earumdem limitibus adjectis, unâ cum nomine possessoris moderni: describant item si Beneficium ex suis fundis debeat aliquos census, & quibus, & usque ad quem annum persoluti sint. Adjiciant etiam ad quod officium Beneficiarius obligetur; atque hoc registrum antè dictum festum S. Joannis tradant Decano suo sub pœnâ

duarum Librarum flandicarum irremissibiliter exigendarum.

13. Denuntient iidem Pastores suæ Ecclesiæ Beneficiariis, nos jam in usum revocare antiquam consuetudinem, ut quicumque in loco sui Beneficii non resident personaliter quotannis antè festum S. Ægidii petant a Decano licentiâ absentiae, & solvant jura consueta, nempe vigesimam partem valoris ipsius Beneficii, & insuper Decano pro registratione 4. stuferos. Quod si antè prædictum festum licentiâ non petierint, & jura solvere neglexerint, perdent omnes fructus illius anni, quos Decanus arrestatos colligi faciet & recipiet, detractoque stipendio Deservitoris, applicabit in usum Seminarii Episcopalis. Exhibere quoque debet qui abesse volet, litteras Testimoniales honestæ vitæ in loco residentiae suæ, & docere de sufficienti & laudabili Deservitura.

14. Non admittantur ad officium Patrini quicumque Hæretici, quamvis nobiles, neque Religiosi quamvis Abbates sint aut Abbatissæ.

15. Nemini detur in Ecclesiâ Eucharistia nisi genuflexo.

16. Moneant Pastores suos subditos, non satisfacere præcepto Ecclesiæ, qui non communicant intrâ Dominicam Palmarum & Dominicam in albis, quamvis immediatè antè communicaverint.

Qui confessi sunt multis diebus antè communionis Diem, si interim in peccatum mortale inciderint, non communicent nisi iterum confessi.

17. Non absolvantur sacramentaliter, qui non confitentur nisi peccata in genere, neque similiter si quis nolit quidquam confiteri, nisi de eo fuerit interrogatus, etiamsi peccatorum suorum recordetur: ut verò examinentur & juventur Pœnitentes bonæ volun-

tatis, non tantum non prohibemus Confessariis, verum etiam jubemus, ut fiat.

18. Non sepeliantur in Cœmeterio etiam polluto non baptizati, neque hæretici, neque excommunicati, quia deberent rursus exhumari.

19. Abrogetur passim abusus, quo juventuti armatæ in Theophoriâ comitaturæ ex parte Ecclesiæ, aut alicujus Confraternitatis datur unum aut alterum vas cerevisiæ antè processionem, unde fit, ut sine devotione multi ebrii sacram Eucharistiam comitentur. Quod si comitari nolint nisi hoc fiat, satius est istam pompam omitti, quam abusum illum diutius tolerari.

Anno 1613. die 3. Septembris.

Inseratur
ad annum
1613.

Habita est congregatio Decanorum Christianitatis, in quâ articuli Concilii præcedentis anni, videlicet 1612. prælecti, examinati, & rursus executioni mandati sunt, singulis Decanis suas, quas circâ prædictorum articulorum executionem patiebantur difficultates, proferentibus & allegantibus. Insuper conclusum est, ut in posterum Pastores non jaculentur in plitacum cum suis Confraternitatibus, nec habeant cum eis societatem armorum, sed si honestum est, ut & ipsi in societate locum habeant, habeant locum Pastoris, & non militis sub pœnâ unius libræ flandricæ, toties quoties.

Anno 1614. habita est congregatio Archipresbyterorum die 10. Septembris ubi hæc statuta per R. mum D. um Jacobum à Castro Episcopum Ruræmundensem.

Inseratur
ad annum
1614.

1. Renovamus Prædecessoris nostri

mandatum, ut omnes Diœcesis nostræ Sacerdotes, etiam si nullius peccati mortalis conscientiam sibi habere videantur, non tamen præ ermittant saltem singulis mensibus apud suum ordinarium Confessarium confessione sacramentali animas suas expiare, & sacrosanctis Mysteriis se reddere aptiores. De quo docere tenebuntur quoties ab Archipresbytero fuerint requisiti.

2. Cum nonnullos Pastores faciles esse invenimus, ut a suis Pastoratibus sive noctu, sive etiam per plures dies sese absentent sine justâ causâ non tantum ii, qui Vicarium aliquem habent, qui occurrentibus necessitatibus possit satisfacere, sed etiam si nullum habeant, eâ solâ fiduciâ, quod vicini Pastores satisfacient casibus occurrentibus: Prohibemus ne de cætero Pastor a suâ Parochiâ se absentet vel unicâ nocte, nisi certum habeat, qui necessitatibus satisfaciendis sit obligatus, idque noverint subditi vel saltem Custos, cui ordinariè Pastor teneatur indicare, quo loco possit reperiri. Nunquam verò absit, etiam posito Vicario, ad unam septimanam, nisi obtentâ ad hoc licentiâ Episcopi vel Archipresbyteri, cum notitiâ causæ & substituto Vicario.

3. Concionum Pastoralium ut major sit fructus, obediant Pastores, maximè rurales, mandato Concilii Tridentini sess. 5. cap. 2. de reform. quo præcipitur, ut Pastores singulis Dominicis & festis diebus solemnioribus, plebes sibi commissas, pro suâ & earum capacitate pascant salutariibus verbis, docendo quæ scire omnibus est necessarium ad salutem. Vicia quæ Plebem declarare, & virtutes quas sectari oportet; Ideoque unam semper suæ concionis partem occupet aliqua materia

cathechistica & insuper juventuti in rebus quæ ad salutem pertinent erudiendæ sedulo incumbant

4. Quia nonnulli existimant, non posse Pastoribus prohiberi, ne ingrediantur tabernas, cum tamen id decretum sit Concilii Provincialis: mandatum nostrum eâ de re factum alias iterum renovamus.

5. Similiter de vestibus legantur statuta Concilii Provincialis fol. 52. secundi autem titulo 18. ideoque quod de gerendâ coronâ & vestium honestate alias statuimus, omnino cupimus observari.

6. Declaratum insuper fuit, quod Archipresbyteris visitantibus Ecclesias debeatur procuratio, ubi etiam comprehenditur viaticum, quod quia ipsi fortè avarè non exigunt, debent Pastores per se & spontè offerre, singulis annis ut minimùm unum florenum aut circiter.

Declaratum quoque fuit, Vicarios qui in suis parochialibus Ecclesiis resident, jure Communi obligari ad exhibendam Pastoribus reverentiam & honorem & publicis divinis officiis sese ordinariè exhibere præsentés, eaque suo ministerio cohonestare.

Anno 1615. Congregatis Episcopatus Consiliariis unâ cum Dominis Archipresbyteris, communi consilio ordinatum est quod sequitur :

Inseratur
ad annum
1586.

1. Ut homines in pagis non negligant diebus Dominicis & festis audire sacrum Missæ officium, publicandum est edictum, ut in locis ubi plures Missæ celebrantur, nemo habeatur excusatus, sed ita inter personas cujusque familiæ fiat divisio, ut ministri & pueri matutinalem audiant

Missam, seniores verò ad summam Missam conveniant.

Ubi Verò unica tantùm per diem Missa celebratur, si qui uno die dominico aut festo, dum alii templum accedunt, domi manere debeant, alio die festo aut dominico sequente, commutatâ personâ domi manente, ad Missam venire teneantur, sub pœnâ mediæ libræ ceræ, pro primâ vice exigendæ a capite familiæ in quâ defectus contigerit, in usum Ecclesiæ parochialis: pro secundâ autem vice unius libræ integræ similiter exigendæ a capite familiæ, cui jus sit repetendi a negligentibus. Pro tertiâ autem & veterioribus, sub pœnâ arbitrariâ.

2. Prohibendum, ne sponforum amici, qui eos armati deducunt, cum suis armis Ecclesiam ingrediantur, multoque minus in Ecclesiâ bombardas explodant.

3. Item ut in Theophoriis, quando armata juvenus post processionem templum ingreditur oblationis gratiâ, arma sua in Ecclesiâ demissa gerat, & transiens circa venerabile Sacramentum, genuflectendo faciat reverentiam Deo debitam, tympana quoque & fistulæ in Ecclesiâ conticefcant.

4. Præterea ordinatum est, ne Pastores sibi Confessarium eligant alienæ Diœcesis, nisi ab Ordinario Ruræmundensi approbatum & qui sit honestæ vitæ & famæ.

5. Item ne Pastores, dum aliquâ justâ ex causâ foras eunt, etiam cum licentiâ Episcopi vel Archipresbyteri, oves suas committant Pastori alienæ Diœcesis, quamvis alicui vicino, extrâ necessitatem, nisi ab Ordinario Ruræmundensi approbatus sit, idque nec tunc quidem, nisi de licentiâ archipresbyteri.

6. Item ut moneant Pastores, ne hæreticos sub suâ curâ habitantes

profus negligant, sed quamvis cum ipsis non debeant disputationem instituere, quod ferè non fit cum proventu, subindè tamen moneant, interdum corripiant, instructionem vel offerant, vel etiam de facto ingerant, quantumvis non libenter audiantur, ne quando det eis Deus pœnitentiam ad cognoscendam veritatem, & resipiscant a Diaboli laqueis, a quo captivi tenentur ad ipsius voluntatem.

Inferatur
ad annum
1618.

Anno 1618. in 4.to Septembris indicta fuit Congregatio Archipresbyterorum Episcopatus Ruramundensis, ad constituenda ea, quæ sequuntur in melius bonum diœli Episcopatus.

Cum relictis annorum præcedentium statutis plura inveniantur quorum nullus secutus est effectus, non nulla eorum placuit iterare, ut sequatur fructus: atque inprimis ad occurrendum otio & ignorantia quorundam Pastorum, decretum est

1. Ut Decani jubeant omnibus & singulis Pastoribus & Pastorum Cappellanis, ut intrà unum mensem doceant se habere sacra Biblia, Concilium Tridentinum, & provinciale Mechliniense. Item quos habeant authores ad studendum concionibus, & quos ad studendum casibus conscientia & sacrae Doctrinae sub pœnâ duarum Librarum flandricarum, si quis ejusmodi libros non habeat, nec statim studeat comparare. Alii quoque sacerdotes, qui curam animarum non habent, teneantur Decanis reddere rationem occupationum suarum honestarum, quibus se ab iniquo otio vindicent.

2. Cum anno 1612. declaratum sit, teneri Pastores, quando ad hoc vocati fuerint, quotannis se præsentare Examinatoribus, ut de eorum studio & profectu possit haberi noticia, præsertim cum multi eorum, urgente Sacerdotum paucitate vel sub spe studii & profectûs admissi sint ad Pastorum, mandatum est Archipresbyteris, ut scripto indicent nomina Pastorum suæ regionis, qui maximè ejusmodi stimulo indigent ad proficiendum, ut suo tempore evocari possint ad examen.

3. Mandatum quoque est Archipresbyteris, ut attendant, quæ de absentis Pastorum statuta sunt anno 1614. ne per absentia facilitatem contingat inconvenientia. Item de non negligendâ ipsis sacramentali confessione ut minimum singulis mensibus.

4. Cum relatum sit ad Nos, quosdam Pastores usque aded officii sui oblitos esse, ut de administrando Sacramento extremae unctionis nullam gerant sollicitudinem, mandamus omnibus & singulis, & maximè illis, ubi intolerandus hujusmodi defectus cepit irrepere, ubi subditos tum pro concione, tum maximè occasione infirmitatis corporalis, de hujus Sacramenti usu & utilitate, imò magnâ sapè necessitate curent instruere: neque unquam vel cum evocantur, vel etiam non vocati, cum sciunt administrandi tempus propter instantem infirmi mortem urgere, vel recusent administrare vel negligant, sub pœnâ 20. Dalerorum, toties quoties.

5. Mandamus Promotori, ut contra quosdam Pastores aliosque Sacerdotes potatores inquirat, eosque secundum Decreta anni 1612. puniendos

curet. Alioquin, si cum eis dissimulasse aut officium suum in hac parte neglexisse convictus fuerit, statutam pœnam ab ipsomet exigemus Promotore.

6. Monti sunt Domini Archipresbyteri, ut in posterum acta suarum visitationum Episcopo transmittant saltem antè festum S. Bartholomæi, ut secundum ea se in proximè fecuturâ congregatione possit dirigere

7. Iterum monendi sunt Pastores qui negligunt exigere sibi debitos panes ecclesiasticos, quod nisi eos exigerint, Promotor contra eos procedet tamquam perjuros, eoquod, cum juraverint proventus & jura sui Pastoratûs se defensuros, id tamen non faciant.

8. Moneantur Pastores, quod teneantur sibi comparare superpellicea tamquam proprium suum habitum, quo in administrandis Sacramentis & in divinis officiis uti debent. Similiter etiam Vicarii, ut in officiis divinis, sicut loco, ita etiam habitu a plebe distinguantur. Custodes quoque, cum in Sacramentorum administratione aliisque divinis officiis ministrant, induti sint superpelliceis, quæ comparanda sunt pro loci consuetudine, vel ipsorum proprio sumptu, vel sumptu fabricæ Ecclesiæ.

9. Ut bono ordine omnia in Ecclesiâ fiant, præcipimus omnibus Pastoribus maximè qui in pagis degunt, ne pro suâ commoditate, vel pro nobilium appetitu, horam celebrandæ Missæ nunc anticipent, nunc postponant, sed ubi haberi potest Missa matutinalis, illa in æstate quidem circâ horam sextam celebretur, in hyeme verò circâ septimam. Summa vero Missa tam hyeme quam æstate celebretur circâ horam nonam, unâ cum reliquo, quod ei

adhæret, officio. Processionum verò frequentia extra tempus paschale diminuat, eoquod experientia doceat, eas cum nullâ ferè devotione & ædificatione celebrari. Undè quantum fieri potest absque offensione, accommodent se omnes ordini missalis romani.

10. Cum ii, qui matrimonio jungi volunt, piè illud Sacramentum suscipere debeant, ideoque cum Missæ Sacrificio conjungi, sub cujus officio juxta Ecclesiæ consuetudinem, etiam peculiaris super sponso legitur Benedictio, mandamus, ut ad solemnisationem matrimonii non quavis horâ, sed eo tempore accedatur, quo Missæ Sacrificium in Ecclesiâ celebratur, neque propter aliquorum amicorum absentiam aut tarditatem ultrâ illud tempus differatur: quod si qui ultrâ debitum tempus distulerint, aut illo die non conjungantur, aut si illud judicetur inconveniens sitve periculum incontinentiæ, pœnâ 2. Dalerorum vel aliâs arbitrariâ puniantur.

11. Sepulturæ quoque funerum eâ horâ procurentur maximè in pagis, quâ inchoari debet summa Missa.

12. Infantes quoque ad Baptismum eo maximè tempore, cessante necessitate, adducantur, quo solet Pastor esse in Ecclesiâ, nullo verò modo, quando Pastori certâ hora constituta est, propter aliquorum absentiam notabiliter diutius dilatio fiat.

13. Circâ stationes Religiosorum, qui solent in Ecclesiis Parochialibus subindè prædicare, & postmodum a Populo eleëmofynas petere, servetur edictum nostrum 1. Feb. anno 1618. editum Falcoburgi.

14. Quoniam occasiones, quibus avocatur Populus ab Ecclesiâ, tollere oportet, volumus revocari in memoriam edicta hæctenus emanata, qui-

bus prohibetur, ne diebus dominicis aut festivis horâ concionis, summæ Missæ aut Vesperarum permittatur quisquam in tabernis aut diverforiis potitare, sub iisdem pœnis cupimus renovari, declarantes hoc edicto etiam illos comprehendi, qui tempore divini officii vino adusto sumendo indulgent.

15. Cum fons baptismalis in signum unius in Ecclesiâ baptismatis publicus in singulis Parochiis erectus sit, non tantum pro pauperibus, verum etiam pro Imperatorum, Regum ac Principum filiis, non præsumant Pastores extrâ necessitatem administrare baptismum in ædibus privatis, etiam nobilium, sinè licentiâ Archipresbyteri, qui eam non facile concedet, præsertim in talibus locis, ubi non sunt Sacella vel Altaria consecrata.

16. Quandoquidem Catholici, quando hæreticis communicant Sacramentis, schismatis eorum fiunt participes, prohibemus omnibus subditis nostris, ne intersint contractibus conjugalibus, sepulturis, aut baptismo, quando ab hæreticis Ministris celebrantur, sub pœnâ 6. florenorum aureorum pro unâ vice, & pro secundâ dupliciter. Quod si quis in tali baptismo etiam susceptoris fungatur officio, aut eorum audiat conciones, ulterius puniatur pœnâ arbitrariâ.

ACTA ET STATUTA in Congregatione Decanorum Ruræmundæ anno 1619. die 3. Septembris.

Inseratur ad annum 1619.

Repetita sunt quæ anno superiore statuta erant, sed non mandata effectui.

1. Insuper ordinatum est, ut quoniam nonnullis locis irrepsit consuetudo sepeliendi defunctos in cæme-

terio sine Sacerdote, sine Cruce, sine Sacrificio, agant Pastores suaviter, ut istum abusum aboleant, sed ut reponatur funus in Ecclesiâ donec peractum sit Sacrificium, ac deindè esseratur ad sepulturam.

2. Curent Pastores abolere abusum, quo infantum baptizatorum cadavera ponuntur in Altari, ne oriatur error, quod proponantur aliis colenda vel adoranda.

3. Ut fonti baptismali in posterum non imponatur plus quam modicum salis ad aquæ conservationem a putrefactione, ubi necessarium est.

4. Ut Pastores apud Archipresbyterum suum curent adferre Sacrum Oleum statuto ad hoc die, & tunc cum aliquâ celebritate in suam Ecclesiam inferant, & statim fonti baptismali eadem Solemnitate immisceant, nullo verò modo differant donec veniat proles baptizanda.

5. Nequando infantes deferuntur ad Ecclesiam baptizandi, interim dum fiunt exorcismi cum suis cæremoniis Altari alicui imponantur, cum sint adhuc ethnici, sed in ingressu Ecclesiæ aut alio convenienti loco teneantur brachiis deferentis: cerei verò ardentis traditio, aliæque post Baptismum cæremoniæ in ipso fiant Baptisterio, & non in Altari aliquo distante, quia Altaria ad Sacrificium, non autem pro ejusmodi ministeriis consecrata sunt.

6. Declararunt sacri Concilii Tridentini interpretes, obligationem, quæ susceptoris incumbit, unâ cum cognitione in Baptismo nasci ex designatione parentum, & actuali vel sustentatione, vel notabili contactu in Baptismo, vel susceptione reali peracto Baptismo; undè cum sola Pastoris inscribentis voluntas ad hanc rem nihil faciat, debent Pastores diligen-

ter interrogare, quinam a parentibus designati sint susceptores, & ex iis unum tantum, aut unum & unam ad officium patrini, seu ad tenendum vel suscipiendum baptizatum admittere, eosque in matriculam suam inscribere.

7. Cum passim post contracta sponsalia incontinenter vivant desponsati, Pastores tum publicè tum privatim contra istud peccatum instare debent, & denuntiare eos, quorum crimen est manifestum, ut puniantur, nec ad solemnisationem procedere mandante Episcopo vel Officiali, nisi pœnis suis satisfecerint, aut de satisfaciendo posuerint cautionem.

8. Puerperæ, quæ occurrente tempore paschali nondum sunt purificatæ, docendæ sunt a Pastoribus, ut, puerperio non obstante, domi suæ suscipiant sacram Eucharistiam, sicut aliæ personæ, quæ ob quemlibet alium defectum corporalem ad Templum venire non possunt.

9. Puerperæ, quæ ex fornicatione pepererunt, non debent admitti ad honorem publicæ purificationis juxta Pastorale.

10. Non est toleranda irreverentia Pastorum, qui suæ tantum commoditatis gratiâ SS. Eucharistiam ad infirmos delaturi eam corporali involutam sinui suo imponunt, & absque Custode, habitu pastorali & lumine procedunt, vel eandem penes se habentes diversoria vel seculares ædes comedendi vel bibendi aut negotiorum tractandorum gratiâ ingrediuntur sub pœnâ quatuor librarum Flandricarum & alias pro modo delicti arbitrariâ: necessitas tamen non habet legem.

11. Rudes homines, qui orationem dominicam, salutationem angelicam, symbolum Apostolorum &c. ignorant,

cum patientiâ & compassione a Pastore instrui debent. Si qui verbò addiscere recusent, aut sæpè moniti discere contempnunt, cum graviter peccent, suspendendi sunt ab Absolutione Sacramentali, aliisque Sacramentis arceendi donec actu didicerint.

12. Monendi sunt Pastores ad officium suum pertinere, ut animarum sibi commissarum salutem procurent, ideoque non debeant se excusare, quando id salus animarum requirit, ab officiis charitatis eo titulo, quod se dicant ad quædam ex fundatione non obligari; quia quid Pastor agere teneatur, non dependet ex fundatione sed ex Populi necessitate & qualitate, itaut nunc ad plura, nunc ad pauciora teneatur, prout salus animarum sibi commissarum exposulat.

13. Si Pastoris alicujus subditi velint contrahere matrimonium cum hæreticis, declarent hoc ipsis non licere juxta communem D. D. sententiam; si nihilominus in sententiâ perseverent, etiamsi pars hæretica consentiat contrahere coram Pastore, non det suum consensum, nec præsit solemnisationi talis matrimonii voluntariè: si tamen tentatis modis omnibus manifestum sit, quod vel coram hæreticorum Ministro contracturi sint, vel sine ullo contractu victuri sint in continuo concubinato, secundum nonnullorum Doctorum sententiam pati potest, ut coram se ac duobus testibus contractus fiat cum manifestâ significatione sibi negotium hoc displicere: sed ut solemniter id fiat cum consuetâ Benedictione, nullo modo permittat.

14. Chrisma vetus, novo consecrato, honestè comburendum est, vel in lampade coram venerabili Sacramento vel alio modo, quia tamen à Consecratione omnes habere non possunt,

reservare possunt vetus, donec novum queant accipere, ut, si occurrat aliqua necessitas, interim veteri adhuc liceat uti, quod non licet extrâ necessitatem; quapropter non debent Pastores in profesto Paschæ veteri Chrismate fontem consecrare, sed disferre ejus impositionem, donec novum acceperint.

STATUTA in congregatione Decanorum Ruræmundæ anno 1623. die 11. 7bris.

Inseratur ad annum 1623.

1. Non permittantur rusticorum suppellectilia deferri ad chorum, sed servetur ille liber similiter & Altaria: nec sic occupetur Ecclesia suppellectilibus, quin relinquatur liber transitus.

2. Nullus permittatur seorsim sibi in Ecclesiâ facere cameras ad sua suppellectilia recludenda.

3. Agant Decani cum Officiario seculari, ut, ubi multus Populus est, non permittatur ditioribus omnia loca occupare, seclusis pauperioribus, sed adlaboretur, ut, exclusis vilibus rebus, ea tantum quæ pretiosiora sunt ibi arcis includantur.

4. Vasa & cistæ vacuæ ab Ecclesiis ablegentur, sicut & scetentia & bestia, quæ sordidam reddunt Ecclesiam, & gallinæ, quæ divinum turbant Officium, ut quantum necessitas patitur commodè fiat.

5. Non permittantur quoque saltem conjugati simul in Ecclesiâ dormire, sed si necessitas omnimodè compellat rusticos in Ecclesiâ pernoctare, maneant seorsim viri & seorsim feminae.

6. Mandatur Decanis, ut exigant a singulis suis subditis Pastoribus

aut Sacerdotibus documentum intrâ certum tempus, quod singulis saltem mensibus confiteantur.

7. In puniendis delictis missi fori, ubi Decani prævenerint secularem Officiarium, procedant ipsi, etiam contradicente Officiario, contra reum; & si postea Officiarius neget executionem pœnæ, vel compellant reum per suspensionem a Sacramentis tamquam contumacem peccatorem: vel, si opere pretium est, remittatur causa ad iudicium episcopale, ut Officiarius legitimè requisitus, si neget assistentiam, possit vel accusari vel puniri.

ACTA ET RESOLUTA in congregatione Decanorum Diœcesis Ruræmundensis per R.™m Domin. Episcopum habita 13. Septembris anno 1627.

Inseratur ad annum 1627.

Ut de die & nocte in Ecclesiis antè Venerabile Sacramentum, ubi commodè fieri potest, sit lumen.

Ut revideantur omnes incorporationes Beneficiorum in proximâ visitatione Decanorum.

Si Beneficiatus aliquis prætendat reductionem aliquarum Missarum, ad quas ex fundatione obligatus est, ut doceat quâ autoritate hoc factum.

Agendum, ut fiant Missæ in Altaribus ubi fundatæ sunt si fieri potest, si verò fieri non possit propter impedimenta aliqua opposita, agendum, ut per Officiarios seculares, aut alio modo impedimenta tollantur, aliàs tolerandum, ut fiant in Altari decentiori.

Inquirendum in singulis Ecclesiis quis ad Altarium Ornamenta tenea-

tur, & cætera ad celebrandum necessaria, an fabrica Ecclesiæ, an Altarium Rectores.

Ut habeatur ratio absentium Beneficiatorum & cogantur solvere jura absentiæ, & ut hoc fieri possit commodius, habeatur in unoquoque Decanatu liber, in quo proximâ visitatione Decani describant singularem Ecclesiarum Beneficia & eorum Collatores, quæ onera habeant & quanti valeant, & qui in præsentiarum sint Rectores; item quæ ibidem sint fundata Officia, quibus oneribus gravata, qui præstant Officiorum provisionem, & quanti sint illorum proventus, & qui Officiantes, cum intimatione quod diutius jus ad Officia non habeant quam Officio fungantur.

Ne Vicarii plura suscipiant onera, quam possint explere.

Ut iterum jubeatur Pastoribus & Beneficiatis, ut reddituum suorum pertinentem declarationem tradant sub pœnâ perjurii, ac tamquam perjuri per Promotorem possint conveniri.

Ut Pastores moneant Mamburnes seu Ædiles fabricarum, ut redditus suarum fabricarum diligenter exigant, & si debitores refractarii sint, scribant Decanis, ut ipsi desuper implorent auxilium brachii secularis.

Ut custodes præstent juramentum fidelitatis.

DECRETUM

Reginaldi Cools septimi Ruramundensium et postea decimi Antverpiensium Episcopi de Administrando Sacramento Pœnitentiæ Peregrinis confluentibus in Kevelaer, locum imagine et cultu D. Virginis celebrem.

FRATER Reginaldus, Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopus Ruramundensis, electus Antverpiensis &c. Omnibus has visuris salutem in Domino.

Inseratur
ad annum
1700.

Cum nihil adeo sanctum sit, quod non dæmonum fraudibus, ac hominum malitiâ violari videamus, hinc per præsentem obviare volumus variis abusibus, qui irrepperunt ratione peregrinorum in Kevelaer confluentium. Et ne locus ipse, Diœcesi nostræ pro animarum salute tam utilis ac nobis charus, per varia quæ ibidem fiunt mala, a Deo cum tempore deseratur, omnibus & singulis animarum zelatoribus, Curatoribus, ac Confessariis, tam Clericis quam Religiosis, eò confluentibus, tenore præsentium mandamus ac iniungimus

1. Ne quocumque prætextu, hominum concursu, &c. dimidient Confessiones.

2. Ut Pœnitentes exactius examinent circâ scitu necessaria, ac peccata statûs & officii.

3. Nullos cujuscumque statûs ac conditionis absolvant, qui in viâ, & quod pejus est, in ipso loco peccaverunt mortaliter, sive per ebrietatem,

sivè per attactus libidinosos, &c.

4. Nullos præcipua fidei mysteria ignorantes absolvant; præcipuè dum ignorantia orta est ex incuriâ salutis, vel ita hebetes sint, ut instrui tantillo tempore non valeant.

5. Item fures bonorum, vel honoris, & non restituentes, post fractam fidem.

6. Minimè itidem absolvant in occasione proximâ manentes, quam possunt & debent relinquere, & consequenter scandalosos, non reparantes scandala.

7. Consuetudinarios minimè absolvant.

8. Qui quotannis in *Kevelaer* confluunt, iisdem onusti peccatis mortalibus, eos non absolvant, sed instruant tales Pœnitentes, ut petant primò per Christi merita, & intercessionem beatissimæ Virginis Mariæ, cordis conversionem.

9. Sæpè ibidem Concionatores de mentionatis, aliisque abusibus agant, ac hospites sæpius admoneant, ne diversi sexûs personas, præcipuè juniores, mixtim ac catervatim in ædibus suis dormire sinant, quantum fieri poterit.

10. Vicissim populum frequenter admoneant, non debere quasi ex statâ lege omnes peregrinos communicare, sed peregrinationem subservire ut medium ad sese debitè præparandum.

11. Et ne unus sit ædificans & alter destruens, nullus Pœnitentem, justâ de causâ ab alio dimissum, absolvat.

12. Ne R. P. Superior facile concedat extraneis Confessariis, vel pro-

miscuè aliis, facultatem a reservatis.

13. Hæc puncta sæpè sæpius R. P. Superior pro tempore existens, maximè tempore confluentis, suis ac omnibus Clericis ac Religiosis eò in adjutorium vocatis, vel cum Processionibus venientibus prælegant, ut non canibus, ac sancta sanctis administrant.

Datum *Ruræmundæ* in aulâ nostrâ episcopali, hæc 8. *Aprilis* 1700.

Erat signatum: *Fr. Reginaldus*,
Episcopus *Ruræmundensis*,
electus *Antverpiensis*.

CONSTITUTIONES

Et decreta quædam illustriss. ac reverendiss. Dom. Angeli, octavi Episcopi Ruræmundensis pro restaurandâ disciplinâ ecclesiasticâ, et corrigendis quibusdam abusibus, qui in diœcesim ejus irrepsérunt.

FR. ANGELUS COMES D'ONGNYES (1)
Dei et Apostolicæ Sedis Gratiâ Episcopus Ruræmundensis, etc. Universis & singulis Diœceseos nostræ Presbyteris & Clericis Salutem in Domino.

Anno
1729.

Placitum fuit Divinæ Providentiæ Diœcesim hanc nostram, ab aliquibus annis, in varias discindere partes, &

(1) *Angelus primo-genitus Caroli Philippi d'Ongnyes Comitissæ d'Ursel, Com. S. Rom. Imperii, natus est Bruxellis 18. Decembris 1650. assumpsit habitum F. F. Minorum Capucinorum Lovanii 16.*

diversorum Principum, etiam Aca-
tholicorum, Dominio subicere: sed
infinitas eidem debemus gratias, quod
ubique, in Oppidis & Pagis à sua
Cæs.â & Cath.â Majestate celsis, so-
lemnibus pacis conditionibus, serva-
tum nobis sit publicum & liberum
exercitium avitæ Catholicæ Apostolicæ
Romanæ Religionis nostræ, quo sine
ullâ perturbatione, prout sub Regibus
Hispaniæ G. M., frui potestis.

Hinc summo animi nostri mœore
animadvertimus, nonnullos ex vobis,
mutatis hisce temporibus, habitum
quoque, moresque suos ita mutare,
ut videantur erubescere Evangelium,
& Characteris sui immemores, alios,
quamvis paucos, de supremo Principe
suo, sub quo vivunt, ita sentire, quasi
eidem, ob disparitatem cultûs, boni
Civis officium negari possit.

Exigit ergo muneris nostri pasto-
ralis ratio, ut hisce abusibus remedia
opportuna adferamus, eaque quæ SS.
Canones, Concilium Tridentinum,

Synodi Provinciæ hujus Mechlinens.
& Prædecessores nostri desuper salu-
berrimè sanxerunt, quantum modò
fieri potest, in usum revocemus, vos
etiam officii vestri erga Principes, sub
quibus degitis, commonefaciamus.

Memores estote Divinæ Legis, quæ
Principibus obediendum præcipit non
tantum propter iram, sed etiam prop-
ter conscientiam: Scitote Ecclesiam
Catholicam, ab apostolicis usque tem-
poribus, Christi ipsius oraculo edoc-
tam, morem usurpasse reddendi Cæ-
sari, quæ Cæsaris sunt, & pro Princi-
pum suorum salute ac felicitate vota
faciendi. Nunquam de illis loquimini,
nisi benè & reverenter; monent enim
Nos sacra Litteræ in secreto cubili
tuo ne maledixeris Principi. Si quis
in hoc ex vobis delinquat, noverit
imprudentiam ejus non tantum multâ
pecuniariâ, sed & pœnis canonicis
plectendam.

Ingressum Tabernarum potitandi,
crapulandi, vel confabulandi causâ,

Decembris 1668. eamdem professus regulam anno subsequente 1669. eadem die.
Factus deindè Concionator regius in Burgundiæ & Castellæ Capellis 5 Decembris
1685. Ab Hispaniarum Rege nominatus ad Episcopatum Ruræmundensem 28.
Februarii 1701. a Clemente XI. 21. Novembris ejusdem anni Confirmatur, &
captâ per Procuratorem possessione 27. Decembris ejusdem anni, Kalendis Ja-
nuarii 1702. ab Illustriss. & Reverendiss. D. Archiepiscopo Mechliniensi, assisten-
tibus Episcopis Antverpiensi, Brugensi & Gandavensi, in Templo FF. Capuci-
norum Brux. solemniter Consecratur, & 19. Februarii sequentis Residentiæ suæ
Civitatem Ruræmundensem ingressus, cum maximâ solemnitate excipitur: fuit
etiam Canonicus Collegiæ B. M. Thorensis. vixit annis LXXII. sedit ann. XXI.
Moritur Brux. 9. Aprilis 1722. Profess. Rel. 52. Sepultus in Cathedrali suo sub
hoc Epitaphio

D. O. M.

Hic jacet

Frater Angelus

Comes d'Ongnyes & d'Estrées,

ex primo genito stirpis suæ

humilis Capucinus,

indè octavus Episcopus Ruræmundensis

&

Canonicus Capitularis Thorensis.

obiit die 9 mensis Aprilis Anno MDCCXXII.

R. I. P.

Symbolum Familiæ: *Nescha sordis.*

quem SS. Canones severissimè semper vetuerunt Clericis, tum ne vitium ebrietatis incurrant, tum ne, se miscendo Laicis compotantibus, vilescat ministerii ecclesiastici Dignitas, speciali decreto 10. Feb. 1708. inhibuimus omnibus Diœceseos nostræ Pastoribus, Presbyteris, Diaconis, & Subdiaconis, sub pœnâ contrâ delinquentes pro primâ vice unius libræ flandricæ, pro secundâ duarum similium librarum, & in casum recidivæ arbitrariâ pro quantitate & qualitate delicti: Clericis autem, atque aliis in inferioribus ordinibus existentibus, aut ad statum ecclesiasticum aspirantibus, sub pœnâ amittendæ omnis spei promotionis ulterioris.

Inhibitionem hanc per præsentés, quatenus opus, renovamus & confirmamus: cumque audierimus illam sæpissimè elusam sub specie consultationis jurisperitorum, componendarum litium, habitationis, vel quod in tali loco emptitiâ fruantur mensâ, declaramus nullam hujusmodi, aut similem excusationem pro legitimâ à Nobis deinceps admittendam, & solos excipiendos itinerantes pro minori quo fieri potest tempore.

Pensate Ven. Fratres, Dilecti Filii, quam de vobis æstimationem habituri sint ii, qui fidei nostræ adversantur, si quemquam vestrûm potitare, ludere, & commensationibus ac ebrietatibus deditum vident. Ipsa indè pateretur Sancta Religio nostra, nam quemadmodum dissoluta Clericorum vita pernitiei occasionem à duobus circiter seculis præbuit eis, qui se tunc ab Ecclesiâ separarunt, itâ modò illos in opinionibus suis obduraret.

Itaque vos exhibete dignos Ministros Christi, Operarios inconfusibiles, rectè tractantes & exequentes verbum veritatis, ut etiam ii, qui ex

adverso sunt, & quos inter dispositione divina vivitis, vereantur, nihil habentes dicere mali de vobis.

Tametsi Virtutes Christianæ magis in interiori cordis, quam exteriori ostentatione consistant, & habitus non faciat Monachum, oportet tamen juxtâ Trid. sess. 14. cap. 6. de Reform. Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitûs extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant.

Hinc intolerabilis jam ab aliquo tempore Nobis visa fuit quorundam temeritas, qui quasi immemores sui statûs, & Regalis, ut ab Apostolo vocatur, Sacerdotii, itâ vestiti incedunt, ut à Secularibus discerni non possint.

Proptereâ inhærentes SS. Canonibus, altetato œcumenico Concilio, Synodis hujus Provinciæ Mechliniensis, & statutis Prædecessorum nostrorum autoritate nostrâ ordinariâ vel aliâ à SS. Canonibus, aut eodem Conc. Trid. Nobis attributa, omnibus Ecclesiasticis Diœcesis nostræ, aut etiam alterius si in hæc nostra resideant, qui vel in Sacris fuerint, aut Dignitates, Officia, sive Beneficia qualiacumque ecclesiastica obtinuerint, sequentia præscribimus.

Nullas imposterum gestent vestes, etiam Pallium alterius quam nigri coloris, nequidem in itinere.

Vestes hæ non sint Laicorum more compositæ; superior sit Tunica ecclesiastica à laicali distincta, si non omninò talâris, saltem ultrâ genua promissa vulgò *Soutanelle*, sinè largis manicis, cum parvis globulis & absque peris.

In ecclesiasticis functionibus, prædicando Verbo Dei, Confessionibus excipiendis, aut quibuscumque Sacramentis administrandis, Missam cele-

brando, aut Choro assistendo, semper sint induti habitu talâri, vel saltem choralis vulgò *alleluia*.

Optamus vehementer, & in Domino adhortamur omnes, ut eundem habitum talârem in loco residentiae suae tam Ruri, quam in Oppidis semper gestent, & singulari favore & amore prosequemur omnes illos, qui huic iusto desiderio nostro satisfaciant.

Si tamen ob pluviam, sordes Pagorum, vel etiam Oppidorum, in quibus degunt, aliamve similem causam in habitu magis succincto incedere velint, præcipimus, ut id tùm fiat in habitu supra-descripto, & nunquam, saltem in Oppidis, sinè Pallio, etiam sub prætextu honestae ambulationis, quam in circuitu illorum instituere vellent.

Comas oblongas Ecclesiasticis interdiciamus, Coronam in vertice capitis semper gestent conspicuam, & ordini suo congruentem. Corona Presbyterorum habeat magnitudinem hostiae celebrantis, Diaconorum unius imperialis, Subdiaconorum dimidii, quas singulis octo diebus radi curent.

Illi quibus de consilio Medicorum ob infirmitatem usum capillitii ficti indulgimus, attendant diligenter, ut illud ita sit compositum, ut à Capillitiis Laicorum omninò discerni possit; signum quoque Coronae conspicuum & ordini suo congruum nunquam omittant, sciantque præterea, hanc indulgentiam, quam ipsis contra præscriptum SS. Canonum dedimus, cessante necessitate cessare, quo super ipsorum conscientiam & Medicorum oneramus.

Castia seu collaria Laicorum vulgò *Crawate* strictè prohibemus, gestent ubique ecclesiastica, etiam in itinere.

Hisce ordinationibus nostris quoad habitum etiam se conformabunt

Theologi omnes, qui ad Sacros Ordines proximè aspirant, aliàs sinè ullâ dissimulatione reiiciendi.

Solos excipimus Missionarios, vel eos, qui degunt in locis, ubi publicum Religionis nostrae exercitium non toleratur: hi tamen ibidem ita se gerant, ut eorum moribus, verbis, habituque modesto per omnia glorificetur Deus.

Nolumus etiam derogare colori vestitûs: Canonicorum Cathedralis Ecclesiae nostrae, si quem ab aliis distinctum jure, aut approbatâ consuetudine habere possint. Speramus tamen & confidimus in Domino, illos uti Fratres & Consiliarios nostros statutis hisce quoad cætera in omnibus se conformaturos, ut alii ex illis exemplum sumere valeant.

Et quoniam quorundam Ecclesiasticorum Dioecesis nostrae paupertas nimium Nobis, pro dolor! nota est, concedimus omnibus ad terendas praesentes quas habent vestes & comparandas alias sex menses à publicatione harum inchoandas.

Si quis post illud tempus in Officio Divino, Sacrificio, aut aliis Ecclesiasticis Functionibus repertus fuerit sinè habitu talâri seu choralis, vel extra Ecclesiam in platea seu viis publicis sinè supra-scriptâ tunicâ minori vulgò *Soutanelle*, pro primâ vice incurret poenam uniuslibrae flandricae, duarum pro secunda, & arbitrariam pro tertiâ, etiam suspensionem à Divinis.

Easdem poenas simili modo incurret, qui post quindenam à publicatione harum repertus fuerit sinè Collari ecclesiastico, aut etiam sinè Coronâ in vertice capitis conspicuâ & ordini suo congruente, vel saltem signo illius, si de licentiâ nostrâ ob infirmitatem Capillitio ficto utatur.

Similiter ille, qui post eandem quin-

denam in Oppidis incedet finè Pallio, nisi aliundè advenerit, vel ad locum tendere debeat, qui ab Oppido distabit integrâ horâ itineris.

Inhærentes Decreto SS Concilii Trid. sess. 22. *de observandis et evitandis in celebratione Missæ*, necnon statutis Prædecessorum nostrorum, prohibemus iterum omnibus Pastoribus & Ecclesiarum Rectoribus, aliisque ad quos id spectat, sub pœnâ arbitrariâ contrâ ipsos statuend, ne quemquam Sacerdotem vagum, vel ignotum in suis respectivè Ecclesiis Missam celebrare patiantur, nisi prius exhibitis fidem facientibus de legitimâ ordinatione litteris testimonialibus, & si ultrâ triduum ibidem subsistat, obtentâ à Nobis, vel illius Districtûs Decano rurali in scriptis licentiâ.

Renovamus etiam, & hic pro infertis haberi volumus cætera, quæ in Pastoralis nostro fol. 75. & seqq. de Sacrificio Missæ, & de exponendo ac in Processionibus circumgestando Sacræ Eucharistiæ Sacramento statuumus.

Scandalosum omninò est, & prorsus contra Ritus ac Cæremonias Ecclesiæ, in Missâ cantandâ pro libitu absumere seu truncare Epistolam, Evangelium, Præfationem vel Orationem Dominicam: proindè ne illud impostertum fiat, sub pœnâ quatuor librarum flandricarum, & insuper suspensionis à Divinis strictissimè inhibemus.

Vetamus etiam Pastoribus & Ecclesiarum Parochialium Deservitoribus, ne quis eorum deinceps, vel unâ nocte, à Parochiâ suâ absit, nisi indicaverit Custodi, quis occurrente necessitate ipsius functurus sit Officio: nunquam verò absint per integram septimanam, nisi obtentâ licentiâ saltem à Decano, quàm, si pro quindè postulent, Nobis reservamus. Si

quis in hisce negligens fuerit, incurret pœnam quatuor librarum flandricarum, & arbitrariam, si Parochianorum aliquis ex ejusmodi absentia grave detrimentum spirituale patiatur.

Observantia diei Dominicæ & Festorum in Populo, quæ ab Ecclesiasticis verbo & exemplo fidelibus inculcari deberet, ab aliquibus eorum ita negligitur, ut postquam celebraverint, aut Sacrum audierint, toto illo die in Ecclesiâ non amplius videantur.

Ut itaque Cultus Divinus augeatur, Officium ejus majori splendore celebretur, ædificetur Populus, & numerus Laudantium Dominum multiplicetur, Volumus & Mandamus omnibus Presbyteris, Diaconis & Subdiaconis Diœcesis nostræ, aut etiam alterius in hâc nostrâ residentibus, quamvis ex Fundatione Beneficii sui ad Chorum non teneantur, ut singulis Dominicis, & Festivis in Populo in Ecclesiâ Parochiali residentia suæ cantando assistant summo Sacro & parvis horis, quæ immediatè antè vel post illud fiunt, necnon post prandium Vesperis & Laudibus. Quod post sex menses à publicatione harum induti habitu talâri & superpelliceo facere tenebuntur.

Si quis sinè legitimâ excusatione (quam tempestivè facere tenebitur Admodùm Reverendo Domino Decano Cathedralis Ecclesiæ, & in ejus absentia Hebdomadario, si in hâc Civitate resideat, alibi verò Domino Pastori suo) duobus consequenter vicibus absuerit, incurret pœnam unius libræ flandricæ, quæ mulcta, uti & supradictæ omnes per Nos ad pios usus applicabuntur.

Desiderandum foret quam maximè, ut omnes omninò Pastoratus ita forent dotati, ut accidentalibus seu Juribus Stola, ut vocant. non indi-

gèrent : sed quoniam hoc fieri non posse dolenter reperimus, & Juris Divini fit, ut illi, qui Altari serviunt, de Altari vivant, renovamus per præsententes & confirmamus Statuta Ill^{mi} ac Reverend^{mi} Domini Andreæ P. M. Prædecessoris nostri de 23. Septembris 1652.

Cum tamen in vifitationibus Diœcesis nostræ cum lachrimis audierimus, tantam quorundam esse avaritiam, ut ægroti de die in die differant Corporis Dominici & extremæ Unctionis Sacramenta percipere, ut ita evitent retributionem Presbytero juxtâ præmissâ Statuta dandam, huic malo gravissimo quantocyus, omni meliori modo, medendum duximus. Debitores enim fumus sapientibus & insipientibus.

Quapropter inhibemus omnibus Pastoribus & Vice-pastoribus, ne imposterum aliquid exigant pro administratione duorum prædictorum Sacramentorum.

Miseri nihilominus indigentia quorundam, qui ex Juribus Stolæ pro maxima parte sustentantur, jura sepulturæ augemus uno solido pro Pastore, & medio pro Custode, quod etiam locum habebit in iis, qui extrâ Parochialem sepelientur.

Hæc sunt, Ven. Fratres, Dilecti Filii, quæ Pastoralis sollicitudo nostra vobis hisce temporibus præscribenda duxit. Restat etiamnum, ut vos paucis ex S. Con. Trid. adhortemur. Vitam moresque vestros ita imposterum componite, ut habitu, gestu, incessu, sermone cunctisque negotiis vestris nil nisi grave, moderatum ac Religione plenum præ vobis feratis, levia etiam delicta, quæ in vobis maxima essent, effugite, ut actiones vestræ cunctis afferant venerationem. Nihil etenim est, quod alios magis ad Pieta-

tem & Dei Cultum assiduè instruat quam eorum vita & exemplum, qui se Divino Ministerio dedicarunt; quippè cum à rebus seculi in altio-rem sublatis locum conspiciantur, in eos tamquam speculum reliqui oculos conjiciunt, ex iisque fumunt, quod imitentur.

Vos insuper Decanos rurales, quos in partem sollicitudinis nostræ elegimus, & demùm omnes, quos zelus disciplinæ ecclesiasticæ accendit, per Deum obtestamur, ut executioni præmissorum quæ de consilio AA. RR. DD. Decani & Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ nostræ pro restaurandâ disciplinâ ecclesiasticâ & corrigendis quibusdam abusibus, qui in Diœcesim hanc irrepsêrunt, ex debito Pastoralis officii nostri statuimus & decrevimus, Nobiscum invigiletis.

Et ut delinquentes impuniti non maneant, renovamus *Mandatum decimum tituli primi* statutorum Curiarum Ecclesiasticarum hujus Provinciæ Mechliniensis, & præcipimus in virtute S.^æ obedientiæ omnibus Curatis, ut illorum nomina & excessus, saltem per occultas litteras, unâ cum ratione, quâ Promotor sese poterit informare, Decanis suis denuncient; Decanis autem, ut de omnibus, quæ præmissis, aut alio modo ad notitiam illorum pervenient, Nos ipsos, vel Officialem, & Promotorem nostrum certiores faciant, quibus injungimus, ut contrâ hujusmodi, omni dissimulatione aut favore remotis, suo fungantur officio.

Ne verò ignorantia causa ab ullo unquam prætexi queat, præcipimus prædictis Decanis, ut exemplaria harum constitutionum suis in Districtibus cum Pastoribus, & per illos cum cæteris Presbyteris & Beneficiatis aliisque ad quos spectant, more solito

quantocyus communicent, qui Pastores simul curam gerant, ut unum illorum in Sacristiis suis pro omnium etiam extraneorum notitiâ semper asservetur. Datum Ruræmundæ in Aula nostra Episcopali hâc 9. Aprilis 1720.

Signatum erat: ✠ *F. Angelus Episcopus Ruræm. Locus* (✠) Sigilli

Infrâ : *De Mandato Illustrissimi, ac Reverendissimi Domini mei*

J. F. DISPA Secret.

Huic Episcopo successit Illustriss. ac Reverendiss. *D. Franciscus Ludovicus Sanguessa* Mechliniensis, natione Hispanus, qui 3. Augusti 1682. assumpsit habitum Fratrum minorum Recollectorum in Conventu Lovaniensi, in quo 20. Octobris 1687. primum Deo Sacrificium obtulit, & post varia munia 20. Augusti 1717. in eodem Conventu eligitur Minister Provincialis Germaniæ inferioris; triennio quasi expleto, a *Carolo VI.* Romanorum Imperatore Rege Catholico nominatus Coadjutor, 12. Augusti 1721. in Cathedrali Ruræmundensi Consecratur Episcopus Uticensis in partibus infidelium per ipsum Prædecessorem Episc. Fr. Angelum d'Ongnyes, assistentibus Petro Josepho Franken-Sierstorff Episc. Antverpiensi & Ludovico Franciscio Rosio de Liboy, Thermopolensi, suffraganeo, Vicario generali, Archidiacono & Canonico Leodiensi.

Eadem solemnitate inaugurabatur ibidem Vincentius Santinus, prius Bruxellis Internunciatus, tunc Archiepiscopus Trapezuntinus ac Nuncius Apostolicus ad Tractum Rheni; inde ad Regnum Poloniæ &c.

Doctrinâ ac meritis probatus è Coadjutore nonus Episcopus Ruræmundensis, plurima passus est in pacendis ovibus, Buscoducensis sedis etiam Vicarius Apostolicus designatus, sed sine effectu, obfistentibus Batavis. vixit ann. LXXIX. in Religione segraphicâ LVIII. Sacerdotii LIV. Dignitatis Episcopalis XX. vitâ functus est Ruræmundæ ann. 1741. postridiè anniversarii Consecrationis suæ, 11. Augusti: sepultus in Cathedrali juxtâ Prædecessorem sub hoc Monumento:

D. O. M.

Hic jacet

Illustrissimus ac Reverendissimus Dominus Fr. Franciscus Ludovicus Sanguessa Mechliniensis, ex Ordine Fratrum Minorum Recollectorum nonus Ruræmundensium Episcopus, Primas Geldriæ. Obiit 11. Augusti Anno 1741. ætatis 79. R. I. P.

Lemma. *Ascende fortiter, Descende suaviter*

Joannes Baptista Hony Bruxellensis, inter Philosophos Tertius primæ lineæ in Universitate Lovaniensi renunciatus, ibidem J. U. D. creatus est die 13. Octobris 1722. sacrorum Canonum Professor ac Præses Collegii Regii, in magno Consilio Mechlin. libellorum supplicum magister & consiliarius ecclesiasticus constituitur die 7. Decembris 1731. Nominatur ab augustissimâ Imperatrice ac Regina Mariâ Theresiâ ad Insulas Ruræmundenses Mense Januario 1742. a quibus mox sese excusavit. Non multò post in ipso conessu fenatûs apoplexiâ tactus in patriam recessit, retento titulo & censu Senatoris: obiitque Bruxellis post languidam vitam die 19. Februarii 1765. sepultus in Æde primariâ SS. Michaëlis & Gudilæ.

Y

Gisbertus Josephus Hagen Gelder, Venlonæ 25. Aprilis 1689. natus, Lovanii Philosophiæ Professor, deinde in Seminario Antverpiensi Lector: rursum Lovanii Professor Catecheseos ac linguæ hebraicæ, necnon Collegii Malderiani Præses & Canonicus S. Petri, S. T. L. (ad Doctoratum provehendus ni obstitissent morbi) Mense Martio 1742. nominatur ad Episcopatum Ruræmundensem per Comitem ab Harrach Belgii Governatorem, sed eundem humiliter recusando Diploma Regiæ Majestatis prævenit Vixit ann. LX. Moritur Lov. in Collegio suo 2. Juny 1750. sepultus in Cœmeterio Parochiæ S. Michaëlis.

Lemma. *Stabilis sub instabili.*

Joannes-Baptista Ludovicus de Castillion natus est Bruxellis 22. Septembris 1680. Protonotarius Apostolicus, per litteras regias de datâ 18. Decembris 1713. Præposituram Sæ Pharaïdis Gandavi adeptus est, ductusque in Possessionem 3. Januarii 1714. *Philippi Erardi* Episcopi Gandavenfis Vicarius Generalis, ad nominationem Imperatricis ac Regiæ *Mariæ Theresiæ* Bullas Apostolicas a Benedicto XIV. summo Pontifice pro Ruræmundensi Episcopatu obtinuit 24. Septembris 1742., sed antè Consecrationem no-

vas Bullas Apostolicas pro vacante Ecclesia Brugensi 20. Martii 1743. impetravit, quibus mediantibus Consecratur Mechliniæ in Æde Metropolitana 14. July 1743 per Eminentiss. Dominum Card. Afsiatum Archiepiscopum, assistentibus Maximiliano Antonio Van der Noot Gandensi & Guilielmo Philippo de Herzelles Antverpiensi Episcopis. Vixit ann. LXXIII. sedit ann. X. Decessit 26. Juny 1753. sepultus Brugis in Choro Cathedralis S. Donatiani.

Lemma. *Comite Candore.*

Vitam ejus breviter descriptam idiomate flandrico exhibet liber: *Beschryving der Heerlykhede en Lande van den Prooffsche. etc.* fol. 286. & seq.

DECRETUM

Illustriss. ac Reverendiss. Dom. J. A. F. Werbrouck (1) decimi Ruræmundensium Episcopi contra Presbyteros et Clericos exorcisantes sine licentiâ Ordinarii. etc.

(1) *Josephus Anselmus Franciscus Werbrouck* Iprensis, natus 10. Octobris 1692. Canonicus graduatus de membro Morinorum & Cantor Cathedralis Iprensis. 15. Octobris 1742. per Reginam Hungariæ nominatur ad Episcopatum Ruræmundensem. 29. Septembris 1743. inauguratus in Cathedrali Iprensi per Illustriss. ac Reverendiss. Dom. G. Delvaux seniore Proviciæ Mechliniensis Antistitem suffraganeum, coadjutantibus Gandavenfi ac Brugensi Episcopis eodem anno Mechliniæ Consecratis. Calendis Januarii 1744. Ruræmundam ingreditur: indè ann. 1746. Antverpiam translatus, ibidem 24. Decembris 1747. ipsâ nocte antè Nativitatem Domini abreptus est ann. ætat. LV. Sedit Ruræmundæ ann. II. cum dimidio: Antverpiæ Mensibus XVII. appositus ad Prædecessores.

Lemma. *Fortiter et suaviter.*

Josephus Anselmus Franciscus Dei et
Apostolicæ Sedis Gratiâ Episcopus Ru-
ræmundensis, Primas Geldriæ. etc. etc.

Anno
1745.

Universo Diœcesis nostræ Clero tam Seculari
quam Regulari salutem in Domino.

1. Jois. c.
3. § 8.

Quamvis in hoc apparuit Filius Dei,
ut dissolvat opera Diaboli, & Draco ille
magnus, serpens antiquus, qui vocatur
Diabolus, et satanas, qui seducit uni-
versum orbem, sanguine & virtute Agni
immaculati projectus est, et missus in
stagnum ignis; homines tamen ab hoc
humani generis hoste, qui tamquam
leo rugiens circuit, quærens quem de-
voret, Deo sic permittente, nonnum-
quam infestari, obsidèri & cruciari
præter experientiam ipsæ satis testan-
tur sacræ litteræ, ut nec frustra data
censeatur Ecclesiæ a Christo Potestas
ejiciendi Dæmonem è corporibus ho-
minum, ejusque vim noxam reprimendi
juxtà illud: *Ecce dedi vobis
potestatem calcandi supra serpentes et
scorpiones et super omnem virtutem inimi-
ci*: undè perantiquum Ecclesiæ riu-
tum adhibendi exorcismos probat
exorcistarum in Ecclesia usitata Or-
dinatio, quibus in ipsa Ordinatione
liber traditur exorcismorum, uti jam
pridem traditum fuisse colligitur ex
Concilio Carthaginensi IV.

2. ad Co-
rinth. c.
11. § 14.

Quoniam verò *Satanas transfigurans
se in Angelum lucis* superstitionis sæpè
credulitate rudes præsertim animos
vulgi, naturâ magis ad superstitionem
proni, non tantùm eludit, sed ipsos
etiam Ecclesiæ Ministros vel impe-
ritiâ vel cupiditate quâdam ad foven-
dam hujusmodi superstitionem, veræ
pietatis falsam imitatricem, inducit
& excitat; hinc potestatem hanc exor-
cifandi, aliosque Ecclesiæ Ritus & Be-
nedictiones hodièdum tam infeliciter

usurpari, sæpè nimis compertum est,
non secus ac olim de filiis Scevæ, qui,
temerariè tentantes exorcifare, *nudi
et vulnerati effugerunt à Dæmonio*; ita
ut, pro eo quod spiritus immundi è
corporibus hominum essent pellendi,
è contrâ *dominentur amborum*, & tam
eorum quam exorcistarum animas mi-
serabilius invadant, ac laqueo penè
inextricabili frequenter involvant, quo
novissima hominis fiant pejora prioribus.

Ag. c.
19. § 16.

Ad occurrendum igitur tot et tan-
tis abusibus, quibus Populus Diaboli
traditur illusionibus, iniquis fovetur
suspicionibus, & temerariis ergà ho-
mines sæpè innoxios judiciis detinetur
cum gravi injuriâ proximi & suarum
animarum detrimento, salubriter in
multis Belgii Synodis statutum est,
ne quis, tametsi Ordinem Exorcista-
rum, imò Sacerdotii, fuisseperit, exor-
cifare possit, nisi specialem ab Ordi-
nario habeat licentiam in scriptis ex-
pressam: addit & Pastorale nostrum
pœnam contrâ prævaricatores pro ra-
tione delicti arbitrariam.

Luc. c.
11. § 26.

Sed quia dolenter animadvertimus,
nonnullos iniquitatis Ministros, quos
idem Pastorale meritò Tenebriones
vocat, cum plerumque lucem oderint,
iis non obstantibus Officium exorci-
fandi sibi audacter arrogare & impu-
dentiùs exequi, satis existimantes si
clanculò factitent, quo comminatum
evadant pœnam; efficacius huic malo
præscribere remedium necesse visum
fuit: itaque juxtà resolutionem nos-
tram in congregatione Archipresby-
terorum nuper propositam & appro-
batam tenore præsentium revocandi
omnem licentiam utendi Exorcismis
aliisve Benedictionibus hætenùs cui-
quam concessam omnibus Presbyteris
& Clericis tum secularibus tum regu-
laribus cujusvis ordinis & instituti
distriçtè prohibemus & interdicimus,

ne per Diœcesim nostram Exorcismos, Benedictiones, Ritus aut Cœremonias qualescumque, etiam per modum Precum, contra maleficia, morbos aliaque mala sive hominum sive animalium aut eò pertinentium sine speciali nostrâ licentiâ ad id in scriptis obtentâ adhibere præsumant sub pœnâ suspensionis a Divinis & revocationis omnium admissionum a contravenientibus ipso facto respectivè incurrendâ.

Declarantes insuper, Pastorem aut vices illius gerentem, qui vel sciens vel culpabiliter ignorans ejusmodi Exorcistis prædictâ nostrâ licentiâ non munitis indulerit, & Exorcismos, Benedictiones, Ritus aut Cœremonias qualescumque etiam per modum Precum in Parochia sua fieri permiserit aut non impediverit, tamquam complicem similiter ipso facto fore suspensum.

Ut autem nostræ hujus ordinationis & annexæ censuræ nemo velamen prætexat ignorantie, Mandamus omnibus & singulis Parochis exemplar ejusmodi a Decanis nostris cuique mittendum in sacristiis aut vestiariis suis ad omnium noticiam publicè ex-

poni & diligenter asservari. Datum in Palatio nostro episcopali Ruræmundæ hâc 20. July 1745.

Erat signatum : ✠ *Josephus* Episcopus Ruræmundensis.

Infrâ : De Mandato Illustriss. ac Reverendiss. Domini mei Episcopi

F. H. J. Werbrouck secret.

DECRETA

Illustriss. ac Reverendiss. Dom. Joannis Antonii (1) undecimi Episcopi Ruræmundensis. etc. I. Prohibens frequentationem tabernarum Clericis. II. Determinans dies examinis Ordinandorum in quatuor anni temporibus, et III. Quoad distributionem SS. Communionis in Kevelaer, durante Peregrinorum concursu. etc.

Baptizatus in Lubicolai
(1) *Joannes Antonius de Robiano* Bruxellis 20 Augusti 1698. nobili Prosapia ortus est. Ann. 1727. fit Pastor in *Itterbeek*, & statim transfertur ad Pastoratum de *Leefdael* in Diœc. Mechlin: S. T. Licentiati titulo decoratur in Universitate Lovaniensi 27. Augusti 1732. exindè in Ecclesia Metropolitana Mechlin. electus Canonicus graduatus nobilis, ejusdem Præbendæ possessionem adiit 21. Februarii 1738. insuper per litteras Eminentiss. ac Reverendiss. Dom. Card. Archiep. è cella sua in Conclavi ad S. Petrum Romæ datas 4. Augusti 1740. promotus est ad Dignitatem Pœnitentiarii: fuit quoque Examinator Synodalis, & amplæ foundationis *Arnoldi Vermeulen*, defuncti ann. 1744. Provisor. Ann. 1745. ab Imperatrice & Regina Maria Theresia ad Episcopatum Ruræmundensem Nominatus, & ann. sequenti Confirmatus, cum propter bellicos tumultus instantemque Civitatis Mechliniensis crysin neque in Metropolitana, neque ab Archiepiscopo suo Card. minus Consecrationis commodè suscipere posset, Mechlinia discedens, 23. May 1746. Præbendam antefatam deseruit, & Colonia Agrippinæ Consecratus est 12. Juny 1746. per Excellentiss. ac Illustriss. D. Hieronymum Spinulam Archiep. Laodicensem

Joannes Antonius Dei et Apostolicæ sedis gratiâ Episcopus Ruræmundensis, Primas Geldriæ. etc.

Omnibus Diœcesis nostræ Presbyteris et Clericis salutem in Domino.

Anno
1748.

Inter plurima ad ecclesiastici ordinis decorem a sacris Canonibus salubriter sancita & præscripta, ea potissimum, quæ Ministrorum Altaris conversationis honestatem concernunt, omni loco & tempore religiosè observari oportet: monentur enim professione nominis, ut a sæculi moribus segregentur, qui in sortem Domini vocati aliis vitæ exempla præbere obligantur.

Optandum esset, ut quæ conformiter SS. Canonibus ad restaurandam in hæc Diœcesi ecclesiasticam disciplinam, a Prædecessoribus nostris, signanter ab Illustr. D. Angelod'Onnyes, decreta & statuta sunt, usque in hodiernum diem exactè & inviolabiliter ab omnibus observata fuissent; verùm cum non sinè animi dolore tam pias Prædecessorum nostrorum ordinationes a pluribus earumdem

prævaricatoribus contemni aut negligi intelligamus; præsertim dum nonnulli è Clero nostro vocationis & characteris sui immemores, lusui aut potui dediti, cum gravi Laicorum indignatione & scandalo potandi vel confabulandi causâ tabernas frequentare non erubescunt: ad obviandum itaque huic abusui, è quo totius ecclesiasticæ disciplinæversio, manifesta ordinis clericalis labefactatio, &, ut ait S. Bernardus: *Plebis christianæ miserabilis subversio nata est sequi*, districtè præcipimus & prohibemus omnibus Diœcesis nostræ Pastoribus, Vice-Pastoribus aliisque Presbyteris, ne deinceps sub qualicumque prætextu, nisi necessitatis aut peregrinationis causâ, tabernas ingredi præsumant sub pœnâ pro primâ vice unius libræ flandricæ, pro secundâ duarum similium librarum flandricarum, & in casum recidivæ arbitrariâ pro quantitate & qualitate delicti, Clericis autem aliisque ad Statum Ecclesiasticum aspirantibus sub pœnâ amittendæ omnis spei promotionis ulterioris: & ne ulla ignorantia causa prætexi queat, Mandamus Archipresbyteris nostris ruralibus, ut præsentibus nostras per suos respectivè

tunc Nuncium Apostolicum ad tractum Rheni, (dein S. R. E. Cardinalem anno 1759.) assistentibus Francisco Gaspare à Franckensierstorf Episcopo Rhodiopolitano, suffraganeo & Canonico Presbytero Metropolis Colonienfis & Petro Ludovico Jacquet Episcopo Hipponensi, suffraganeo & Archidiacono Hannoniæ in Ecclesia Leodiensi. Die 3. July sequentis Ruræmundam Pontificaliter ingressus, manum aratro, ut bonus Pastor, imposuit. Ann. 1748. nominationi suæ factæ ad Episcopatum Antverpiensem per dictam Augustiss. Imperatricem renunciavit, nolens priorem sponfam dimittere etsi minus locupletem, ut ditiozem obtineret. Præsul verè Apostolicus, de Apostolica Sede, de orthodoxa Doctrina & de Catholica Religione optimè meritus: meritò a multis habitus alter Carolus Borromæus, Pastor bonus, qui, quoad vixit, animam suam pro ovibus suis posuit, Pauperum, Viduarum & Orphanorum Pater ac Eleemosynarius: contracto in visitatione Diœcesis suæ morbo, Ruræmundæ obiit 28. Juny 1769. ann. ætat. LXXI. Episc. XXIV. sepultus 1. Julii seq. in Cathedrali sua S. Christophori juxtâ Altare majus in Choro, ubi habet Mausoleum cum Epitaphio è regione Evangelii.

Symbolum: *Sicut Liliū.*

Z

Districtus quam primùm communi-
cari, & in sacristiis Ecclesiarum Pa-
rochialium affigi curent; Promotori
verò nostro, ut ex officio in finem de-
bitæ executionis omnibus severè in-
vigilet. Datum Ruræmundæ in Pa-
latio nostro episcopali hæc 28. Fe-
bruarii 1748.

Signatum erat: ✠ *Joannes* Episcopus
Ruræmundensis.

Infrà : de Mandato Illustriss. ac
Reverendiss. Domini mei
F. J. Van Afferden secret.

*Joannes Antonius Dei et Apostolicæ
sedis gratiâ Episcopus Ruræmundensis,
Primas Geldriæ. etc.*

*Omnibus Presbyteris et Clericis præsentis
nostras visuris salutem in Domino.*

Anno
1749.

Cum regimen animarum verè sit
ars artium, non finè ratione desiderat
Synodus Tridentina mores & scientiam
eorum, quos ad id muneris aspirare
contigerit, per examen Ordinariorum
diligenter explorari: ut igitur ad men-
tem SS. Canonum Nos ipsi, quan-
tùm per occupationes nostras licet,
hujusmodi examini commodius valea-
mus assistere, visum fuit, statim tem-
poribus illud ipsum in Aulâ nostrâ
episcopali coram omnibus Examina-
toribus synodalibus deinceps insti-
tuere, uti tenore præsentium id ipsum
quater in anno instituendum & fer-
vandum esse declaramus, eum in fi-
nem designantes feriam tertiam pridie
singulorum *quatuor Temporum*, eâque
per Festum in Populo impeditâ, feriam
immediatè sequentem.

Quapropter Clericos omnes tam Se-
culares quam Regulares, qui ad Be-
neficia curata, vel Confessiones au-
diendas & prædicandum Verbum Dei
postulabunt in Diœcesi nostrâ admitti,
hisce præmonitos volumus, ut debitis
Testimoniis aut Litteris præsentatio-
nis suorum respectivè Pastorum, Su-
periorum aut Patronorum muniti,
supranominatis quatuor anni diebus
examine se sistant, aliis temporibus
non admittendos.

Ut autem hæc nostra Ordinatio
Omnibus innotescat, Mandamus
exemplar ejusdem in omnibus Sacris-
tiis Ecclesiarum Parochialium palam
asservari, & per Archipresbyteros
nostros similiter Superioribus Regula-
rium communicari. Datum Ruræ-
mundæ in Palatio nostro episcopali
hæc 5. Julii 1749.

Signatum erat: ✠ *Joannes* Episcopus
Ruræmundensis.

Infrà : de Mandato Illustriss. ac
Reverendiss. Domini mei
F. J. Van Afferden secret.

*Joannes Antonius Dei et Apostolicæ
sedis gratiâ Episcopus Ruræmunden-
sis, Primas Geldriæ. etc.*

*Dilectis Nobis in Christo RR. DD.
Superiori et Presbyteris Congregationis
Oratorii Kevelariensis salutem in Do-
mino.*

Administrantes nuper apud Vos
Sacramentum Confirmationis, non-
nullos refleximus abusus in tanto
Populi concursu irrepsisse, jam pridem
ab Illustriss. Decessore nostro Wer-

Anno
1752.

broeck notatos. Proindè Nos idem Decretum quoad prædicta, quatenus opus, renovantes pariter interdiciamus omnibus Presbyteris, etiam sub pœnâ arbitrariâ, ne quis ob concursum Populi quantumvis, deinceps sacro-sanc-tam Eucharistiam alibi distribuat quam in Ecclesiâ Parochiali & Sa-cellis, idque antè scamnum Commu-nionis omni, quâ fieri potest, maximâ reverentiâ & gravitate, & consequen-ter non amplius sub dio.

Prætereâ considerantes, quod Do-mum Dei deceat Sanctitudo, singula-riter autem propter divinam Majes-tatem, quæ præsens ibidem latet in augustissimo Sacramento, sanè probare non possumus, Sacellum vestrum sub obtentu Pietatis tempore hujusmodi concursus totis patère noctibus, cum indè fieri natum sit, ut Templum Domini sanctum multis in eo sibi constituentibus dormitorium sæpè magnis infordecat irreverentiis non sinè periculo profanationis, ut omit-tamus nocturnos cætus, & vagationes an-sam præbere pluribus aliis abusibus malis.

Quapropter Vobis in Virtute sanctæ obedientiæ & sub censuris in casum contumaciæ infligendis tenore præ-sentium districtè prohibemus atque interdiciamus, ne Sacellum Peregri-nantibus impostè pateat ultra de-cimam vespertinam.

Ne verò præsens nostrum Manda-tum tradatur in oblivionem, atque ità negligatur, Mandamus illud affigi in Sacristiâ Sacelli, & affixum ibidem asser-vari. Datum Ruræmundæ in Palatio nostro episcopali hæc 18. May 1751.

Signatum erat: ✠ *Joannes* Episcopus Ruræmundensis.

Infrâ: de Mandato Illustriss. ac Reverendiss. Domini mei *J. M. De Cock* secret.

ANNO 1754. prodiit Decretum Gubernii Bruxell. pro conservacione & meliori administratione Hospitalis generalis in Urbe Ruræmundanâ, quod hic sequitur per extractum idio-mate patrio.

EXTRACT.

Anno
1754

SYNE KONINGLYCKE HOOGHEYT, raport gehadt hebbende van de repre-sentation van den Canonick Bors, en van de verscheyde middelen die den selven heeft voorgesteld tot on-derhoudt ende betere bestieringe van het Hospitaal generael binnen de Stadt Ruremonde opgerecht, als mede van de Advisen daer over ge-given door die van den Raede van Gelderland, heeft verclaert, ende verclaert mits dese, alles nochtans by provisie, en tot dat anders sal wesen geordonneert.

I.

Dat het getal der Directeurs van 't selve Hospitaal maer sal zyn van vyf personen, te weten van den Bisschop, den Cancellier, eenen Ge-deputeerden van de tweede Camere representeerende het Magistraet, van den Pastoor, ende van eenen Di-recteur by verkiefinge, ende terwy-len het billig is dat den Canonick Bors als Fondateur geduerende syn leven gemainteneert wordt in de be-stieringe van het geseydt Hospitaal, soo sullen naer syne doot de vier an-dere met meerderheyt van stemmen verkiesen een subject om hem in de plaetse van vyfden directeur op te volgen; ende ingeval van gelycke

stemmen sal het Gouvernement decideren.

Het hooren der Rekeningen van het gesejdt Hospitaal, het Lichten, het te rug geven, ende het aenleggen der Capitacien, het beginnen der Processen, het versenden uyt het Hospitaal van onverbeterlyke personen, ende andere saecken van dergelycke natuere, sullen behandelt worden door de vyf Directeurs wettelyck daer toe te samen geroepen.

Maer de ordinaire saecken ende van weyniger belang, als de inwendige bestieringe van 't Hospitaal, het aen en afstellen der bedienden, het in nemen en uyt senden der Armen, den bystand te geven buyten het Hospitaal, de forge van de bedelarye vernieticht te houden, de bestieringe der Collecten, ende andere saecken van dergelycken aert, sullen gedaen worden door den Directeur by verkiefinge, met interventie van eenen anderen Directeur naer synen keus.

I I.

Het huys van de Weefdogterkens sal vereenigt worden met het Hospitaal generael, soo voor de benoeminge en de bestieringe der personen, als voor de inkomsten; maer de goederen sullen afgescheyden blyven, ende onder het selve bewindt als sy tegenwoordig zyn, te weten van den Prince van la Tour en Tassis, ende van 't Magistraet van de Stadt, ende de dogterkens ten getalle van acht van Ruremonde, ende van ses van Nimwegen, sullen voorts vaeren te draegen de kleedinge by de fondatie voorgeschreven.

I I I.

Het huys van de weefjongens sal insgelyckx vereenigt worden met het

Hospitaal generael, soo voor de benoeminge en de bestieringe der personen, als voor de inkomsten, maer de goederen sullen afgesondert blyven, en onder het bewindt van 't Magistraet, ende de jongens sullen vervolgen te draegen de tegenwoordige kleedinge.

I V.

Aengemerckt de toestemminge van het grootste gedeelte der Proviseurs van 't Oudman-huys, sal men het selve huys oock vereeningen met het Hospitaal generael, soo voor de bestieringe der personen als voor de inkomsten; maer de goederen sullen altyt en in alles afgescheyden blyven van die van 't Hospitaal, ende onder het bewindt der tegenwoordige Proviseurs, aen de welcke oock sal toekomen de benoeminge tot de opene plaetsen, als mede de eeren-rechten en andere in de Fondatie aengehaelt: de oude mans ten getalle van ses sullen voorts vaeren te draegen bruyne kleederen.

V.

De Goederen van dese dry Godts-huysen aldus afgesondert blyvende, ende onder het bewindt van hunne respectie Proviseurs, soo willen wy dat de Rent-meesters jaerlyckx besondere Rekeningen sullen doen van hunne administratie voor de gesejde Proviseurs met interventie van den Directeur by verkiefinge, aen den welcken oock ter handt gestelt sal worden een dobbel autentieck der voorschreve Rekeningen.

V I.

Wy willen dat op de begraeffenissen de Lycken privatelyck sullen gedragen worden door die van 't Hof-

pitaal, vermits eene belooninge van twee patacons als de begraeffenisse geschieden fal in de Kercke, en van eenen patacon voor de ghene die begraven fullen worden op de Kerckhoven, wel verstaende nochtans dat de armen voor niet fullen gedragen worden.

V I I.

Den binnen Directeur van 't Hospitaal fal aenstellen twee mannen de welke by uytfluytinge van alle andere de Overledene in alle quartieren van de Stadt op de gewoonelycke maniere fullen aenkondigen, ende tot de begraeffenisse bidden, en in het eerste geval fal men betaalen eenen schelling, en in het tweede vier.

V I I I.

Men fal tot de Choraelen van de Cathedraele en Parochiaele Kercke voor alle andere nemen jongens van 't Hospitaal, mits sy hebben de hoedaignheden, ende de bequaemheyte daer toe vereyscht.

I X.

Terwylen het Hospitaal Generael representeert alle de Armen, soo is onse meeninge dat alle de Almoesen de welke sig gesticht bevinden in de Cloosters en in de Kercken fullen komen ten profyte van 't gemelt Hospitaal, aen t'welcke de selve stiptelyck fullen overgelevert worden, als mede de Goederen geschickt voor de Armen, en die sig bevinden verkeert te syn tot een gebruyck strydig aen hunne stichtinge.

X.

Alle de Almoesen de welke de Broederschappen ende de Ambachten gehouden syn te doen aen de armen in't gemeen uyt krachte van Fonda-

tie, fullen insgelycks komen aen t'Hospitaal generael, en men fal mogen soecken te bewegen de Ambachten die nog niet bewilligt hebben, aen't selve Hospitaal in't geheel ofte ten deele toe te laeten komen de boeten waer in hunne ondergegevene fullen gecondemneert worden.

X I.

Ende terwylen de tractamenten de welke gegeven worden door de ghene die Meesters ofte Dekens in eenig Ambacht worden, seer kostbaer, ende dickwils buyten-maetig syn, willende ten selven tydt ende de Borgers verlichten ende de Armen begunstigen, soo verklaeren wy dat het aen hun fal vry staen de voorseyde tractamenten af te koopen, mits gevende aen t'Hospitaal eene Almoese op den voet en volgens de taxe door die van den Raede van Gelderlant voorgelagen.

X I I.

Den Pastoor fal de ghene, die trouwen fullen, aenmoedigen aen t'Hospitaal te geven eene Almoese geproportionneert aen hunne middelen ende staet, ten welcken eynde van wegens het Hospitaal by hun fal mogen gesonden worden, als mede by gelegentheyte van't doopen om de gefeyde Almoesen te vragen.

X I I I.

Alle de ghene die bekomen fullen eene civiele bedieninge ofte een beneficie, fullen gehouden wesen aen't Hospitaal te doen eene gifte op den voet van de bygaende lyst.

X I V.

De Tafel van den H. Geest ver-eenigt synde met het Hospitaal Generael, fal de selve genieten den vrydom van de belastingen op het Meel.

X V.

Terwylen door het Placcaet van den 9. October 1739. de bedelarye verboden is, soo sullen alle publyke Collecten afgesteld wesen, ende sal het Hospitael Offerstocken mogen setten in alle Kercken en Capellen.

Wy beveelen en gebieden aen alle de ghene die het aengaet sig te voegen ende te schicken volgens dat verklaert is door dit tegenwoordig Reglement. Gedaen tot Brussel den 24. July 1754. *Was geparapheert STEEN. vt geteekent CAREL VAN LORREYNEN tegengeteekent* ter Ordonnantie van Syne Koninglycke Hoogheyt F. J. MISSON.

Antistiti *Joanni Antonio* successit *Henricus Joannes Kerens* Mosæ-Trajectensis, ibidem natus 22. May 1725. humanioribus litteris informatus, Societatem *Jesu* ingreditur; peracto Mechliniæ biennali tyrocinio, tertio anno è more Societatis instituit politioris litteraturæ retractationem, subsequenteque triennio Philosophiæ operam navatus, tandem per quinque Annos continuos Bruxellis in Collegio suæ Societatis humanioribus litteris eruditur juvenutem, quibus peractis, destinabatur ad Studium Theologicum.

Bellum exarserat in Belgio inter *Mariam Theresiam* Austriacam Imperatricem-Reginam & *Ludovicum XV.* Galliarum Regem, valdè damnosum Provinciæ Jesuitarum Flandro-Belgicæ, cujus alumnus erat *Henricus*, utque allevaretur hæc Provincia, ad tempus subsidio aliarum Provinciarum Austriacarum indiga fuit: Provinciæ itaque Austriaca & Bohemica juniores aliquot socios Belgas gratuito

fufcipiebant, datâque operâ Theologiæ Studio in Universitatibus curæ Societatis commissis, idoneos in Patriam remittebant.

Selectis juvenibus annumeratus *Henricus Joannes*, in Universitate Olomutzensi in Marchionatu Moraviæ Sacræ Theologiæ cursum quadriennem peregit, S. Theologiam propugnavit, Sacroque Presbyteratus Ordine insignitus, in Patriam regressurus, accersitur ann. 1750. ad Collegium Regium Theresianum, quod in gratiam pubescentis Nobilitatis Ditionum Austriacarum Vindobonæ fundaverat *Augusta Maria Theresia* ann. 1746, postea, jubente *Josepho II.* Cæsare, suppressum ann. 1784.

Ex Professore Linguæ Gallicæ, Philosophiæ moralis & Historiæ universalis fit Mense Majo 1760. istius Academiæ Rector: in gratiam Professorum ejus Normam seu docendi Regulam præscripsit, additâ quotidiani pensæ serie, scripto typis academicis Tyrnaviæ in Hungariâ *in quarto*, ut vocant, edito: scripsit etiam Historiam rerum actarum in Europâ ab ann. 1450. ad ann. 1500. typis *N. Schulz* ann. 1762. Vindobonæ *in quarto* impressam, quam germanicè transtulit ann. 1776. *Josephus van Retzer* præclarus Auctor, Poëta & litterarum amœnorum Cultor.

Tot utilitatibus tantisque meritis auctum *Henricum Joannem* constituit Imperatrix-Regina Infulis Episcopalibus condecorare, ideòque ad Ruræmundanam Sedem ann. 1769. nominatum (misso Romam Barone *de Neny* Reginæ ab epistolis) enixè commendavit *Augusta Clementi XIII.* summo Pontifici, ut a quatuor votis in Societate *Jesu* emissis, ac præsertim a sponsione juratâ de nullis acceptandis Dignitatibus Ecclesiasticis li-

beratum ad Cathedram vacantem promovèret.

Dispensatione ac Confirmatione necessariis obtentis, *Henricum Joannem* Episcopum Ruræmundensem Consecravit Eminentiss. Dom. *Christophorus* Card. à *Migazzi* Archiepiscopus Vindobonensis die 21. Januarii 1770. in Sacello Academiae Theresianæ, adstantibus cunctis Professoribus & Alumnis, ac assistentibus Comite *ab Herberstein* Coadjutore Episcopi Laubacensis & *Antonio Francisco Marxer* Ecclesiæ Metropolitanæ S. Stephani Præposito, Episcopo Chryfopolensi, Vindobonensi Suffraganeo.

Unicam Bullam Romanam, quam obtinuerat Neo-Episcopus, Placeto Regio munivit Sanctius Consilium Bruxellis die 21. May 1770, postquam asseverasset Antistes, sese carere ulterioribus octo Bullis novis Episcopis concedi solitis, scilicet I. *Commissionis* ad munus Consecrationis. II. *Commendationis* ad Principem. III. ad Metropolitanum. IV. ad Capitulum Ecclesiæ vacantis. V. ad Clerum Civitatis & Diœcesis. VI. ad Populum Civitatis & Diœcesis. VII. ad Vasallos Ecclesiæ vacantis. VIII. *Absolutionis* a Censuris, *ad effectum*. Hoc Placeto tamen rejectum & cassatum est juramentum fidelitatis summo Pontifici ex præscripto Bullæ antefatæ præstitum a novo Præsule ad manus Consecratoris, tamquam *juribus et præminentis suæ Majestatis ac Vasallorum prærogativis repugnans*.

Die 22. May 1770., aut certè circà Mensem Juny suæ Sedis Possessionem adiit, Diœcesimque suam sub Ditionibus variorum Principum, videlicet: Borufforum Regis, Statuum Belgii Confœderati & Electoris Palatini extensam cum applausu gubernavit. Mense Augusto 1773. cum cæteris Episcopis & Metropolitanano suo *Joanne Henrico* Archiep. Mechlin. Libellum memorialem (1) subscripsit, quem Belgii Antistites Imperatrici & Regiæ Apostolicæ præsentarunt contra Edicta Regia 13. May 1771. & 18. Aprilis 1772. *De admissione in Religiosis Ordinibus*.

Dum ità excellebat in novo hoc honorum curriculo, Augusta, quæ *Henricum Joannem* non tam dislitum optabat, accivit circà Mensem Novembris 1773. futurum Episcopum Neostadiensem, quæ Civitas inferioris Austriæ Viennâ distat sex milliaribus germanicis.

Hactenùs Imperatricis - Regiæ Confessarius, titulo Capellani Majoris Exercituum jurisdictionem delegatam apostolicam in utroque foro, gratioso & contentioso, exercuerat suprâ Militares Personas cum facultate subdelegandi in variis Monarchiæ Præfecturis; quod Ipsa immutatum volens, unà cum Josepho II. Cæsare, Filio & Co-regente instituit Vicariatum Apostolicum, sive Episcopatum Militatem, primumque novæ Dignitatis Possessorem designavit novellum Episcopum Neostadiensem, ac hono-

(1) Les Copies de la Lettre & du Mémoire présenté à S. M. l'Impératrice Douairière & Reine Apostolique par les Evêques des Pays-Bas concernant l'Etat Religieux se trouvent dans le *Recueil des Représentations, Protestations & Réclamations Belges* &c. 4 me partie du second Recueil. tom. 7. fol. 48. & seqq.

res honoribus cumulando, Eum in actualem Confiliarium suum intimum statûs cooptavit: Possessionem tamen Sedis Neostadiensis adipisci haud valuit antè 3. May 1775, quia, defuncto *Clemente XIV.* Summo Pontifice 22. Septembris 1774, vacaverat Sedes Apostolica usque ad 15. Februarii 1775. quâ die ad hanc Cathedralam electus fuit *Pius VI.* Episcopatum Neostadiensem interea rexerat *Henricus Joannes* quâ Administrator in spiritualibus ac temporalibus a tempore suæ Nominationis, seu veriùs a die 13. Januarii 1775.

Quas primò obtinuerat a Sede Apostolicâ Bullas pro Administratione Vicariatus Apostolici, insufficientes ob facultates coarctatas expertus excell. Vir, Summo Pontifici proposuit Exemplar, quo faciliori negotio provideretur necessitatibus spiritualibus Exercituum: Consilium probavit *Pius VI.*, & Bullâ datâ 12. Octobris 1778. facultates necessarias concessit, totam feriem rei gerendæ normamque in negotiis Vicariatus Apostolici servandam expressit.

Defunctâ *Mariâ Theresiâ* die 29. Novembris 1780, ejus Successor & Hæres *Josephus II.* novum excogitavit rerum ordinem, ut a Sede Pataviensi suas distraheret Ditiones Austriacas, hasque novis ac propriis tribueret Episcopis: designavit itaque, accedente Sedis Romanæ Confirmatione, *Lintium* superioris Austriæ caput pro Sede Episcopali dictæ superioris Austriæ suprâ Anisum, & Civitatem *S. Hippolyti* (germanicè *S. Polten*) Viennâ distantem octo milliariibus germanicis futuram Sedem Episcopalem inferioris Austriæ infrâ Anisum, dictæque duæ Diœceses subiectæ fuerunt Archiepiscopo Vindobonensi (quæ Civitas caput est infe-

rioris Austriæ) jure Metropolitanico.

Hâc viâ extincta fuit Sedes Neostadiensis, quam ad instantiam Imperatoris *Frederici III.* Austriæ Ducis crexerat *Paulus II.* ann. 1468, ejusque Episcopus cum Sede & Capitulo Cathedrali B. M. translatus ad novam Cathedralam *S. Hippolyti*, Possessionem hujus adiit die 8. May 1785. in celeberrimâ ac perantiquâ Abbatia *S. Hippolyti* Canonorum Regularium Ordinis *S. Augustini*, cujus suppressæ redditus pro parte attributi sunt Mensæ Episcopali novæ Sedis.

In ordiente Dœcesi rectè cuncta disponere, Doctrinæ & Moribus Ecclesiasticorum invigilare, institutionum ecclesiasticarum & civilium custodiam urgere, Seminarii Episcopalis pro Clero Curæ animarum destinato Foundationem procurare, hæc cura fuerint, hæc solertia assidua *Henrici Joannis*, qui nimis laboribus exhaustus, fractus Morbo, quo operiebatur, quando Viennam sese receperat Mense Novembri 1792. quo indies crescente tandem defecit extinctus in hâc Urbe principe die 26. ejusdem Mensis. Demortui Cadaver ad *S. Hippolytum* relatum ibidem in Ecclesiâ Cathedrali sepultum fuit.

Mausolæum a cornu Epistolæ Summi Altaris vario marmore & metallo intertextum confici curavit ipse Nepos & Hæres Rev. adm. Dom. *Godefridus Josephus Crutz* (germanicè *de Creits*) *Mosæ-Trajectensis*, J. U. L., Canonicus ad *S. Servatium Trajecti*, Præpositus in *Dornau*, Confiliarius Ecclesiasticus, Auditor & Director Cancellariæ consistorialis militaris Exercituum Sac. Cæs. ac Reg. Apost. Majest., Canonicus Cathedralis Ecclesiæ *S. Hippolyti*, dictæque Diœcesis Vicarius Generalis, quem *Henricus Joannes*, existens Episcopus

Neostadiensis ad se accerferat. Epitaphium est, ut sequitur :

Cineribus & Memoriae
Henrici Joh. de Kerens Trajectens.
Academiae Theres. Vindob.
Annis X. sapientissimè rectà
è S. J. ad Infulas Ruramund. assumpti,
indè promoti ad Neostadienses,
munusque Vicarii Apost. Austr.
demum unà cum Sede ad hanc
D Hippolyti Ecclesiam transfati,
& in eam, Sacerd. Seminarium, Scholas
supremà voluntate liberalissimi;

quem
Pietas, Scientia, Prudentia, Vigilantia,
Beneficentia, Facundia, Suavitas
morum, Dignitas oris
Antifititem effinxere,
qualem quodvis saeculum suum esse
voluisset.

Vixit Ann. LXVIII. Obiit Ann.
MDCCXCII. Cal. Decemb.

Godefridus Jos. de Creits
Avunculi pientissimi & de se optimè
meriti in eadem Ecclesià vice functus
& Hæres cum lacrymis posuit.
Lemma : *Pande et Mande.*

Elogium defuncti Antifititis germanicè scriptum, continens pag. 22.
in 16. exiit typis impressum sub hoc

titulo : *Kurze lebensbeschreibung des Bischofs zu S. Polten und Apostolischen Vicars der Kaiserl. Konigl. Kriegsheere Hainrich Johann. von Kerens.*
1793.

Necrologium ipsius habetur in Diario quodam intitulado : *Journal historique et litteraire.* 1. Mars 1793. fol. 398. & seq.

DECRETUM

Illustriss ac Reverendiss. Dom. Philippì Damiani (1) decimitertii Ruramundensis Episcopi, Primatis Geldriæ. etc. etc. renovans Statuta et Prædecessorum suorum Decreta, prohibentia Clero vestitum secularem, frequentationem tabernarum. etc.

Philippus Damianus Marchio ab et in Hoensbroeck, S. R. I. Comes, Dei et Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopus Ruramundensis, Primas Geldriæ, Ecclesiæ Cathedralis spirensis Canonicus Capitularis et Thesaurarius major, Præpositus Embricensis, Archidiaconus Ultrajectensis. etc. etc. etc.

Anno
1788.

(1) *Philippus Damianus* Marchio ab & in Hoensbroeck, S. R. I. Comes, natus est Ruramunda die 24. Februarii 1724, Ecclesiæ Cathedralis Spirensis Canonicus Capitularis & Thesaurarius Major, Præpositus Embricensis Collegii Canonicorum, quod *S. Willebrordum* jam indè ab anno 700. aut circiter suum agnoscit Fundatorem, *D. Martino* Turonum Episcopo dicatum, atque eo titulo Archidiaconus Ultrajectensis. In Cathedrali Spirensi 2 Julii 1775. à Celsissimo Principe ibidem Episcopo, assistentibus Reverendiss. dicti Principis Suffraganeo & Abbate Kayfersheimensi Ordinis Cisterciensis in Episcopum Ruramundensem solemniter consecratus, Ruramundam solemniter ingreditur 30. Octobris ejusdem Anni.

Prælatus erat valdè corpulentus & obesus, bonus & pius.

Approximantibus Gallorum exercitibus Mense Novembri 1792. Ruramundam deseruit, sed Mense Martio Anni sequentis illis retrocessis, Ruramundam vix redux, subito catharro oppressus, ibidem obiit 17. Aprilis 1793. sepultus in Ecclesià Parochiali Venlonæ suæ Diocesis sub Ditione potentissimorum Statuum Fœderatorum Hollandiæ.

Omnibus has visuris salutem in Domino.

Cum ea, quæ à Decessoribus nostris salubriter disposita sunt, tractu temporis oblitterentur sæpè ac oblivioni tradantur, undè contingit, abusus, quibus vel occurrere aut quos tollere intendèrunt, repullulare sensim & reviviscere; pastoralis sollicitudinis nostræ ratio exigit, eadem Statuta ac Decreta renovare, iisque inhærendo Autoritate nostrâ Episcopali si non robor, quod conservant, præsentem observantiam eis debitam, sed neglectam injungere & inculcare: Decessores etenim nostri, præsertim felic. record. *Angelus* Decretis suis de 10. Feb. 1708. & 9. April. 1720. necnon *Joannes Antonius* suo de 28. Febr. 1748. jam tum deficientem in Clero Seculari vestitus modestiam adeò statui consentaneam considerantes, ut pars Cultui Divino mancipata, sicut moribus decet, ita vestibus a Secularibus discernatur, non nisi nigro colore uterentur, Mandarunt; sed quantum neglectum undequaque animadvertimus! quasi pudèret palàm Regalis Sacerdotii Dignitatem profiteri, plurimi hisce temporibus à Secularibus non solum vix distingui possunt, sed cum iis quasi certate videntur, quis Seculo conformior amplius vestes aptatas & coloratas gerat: Prohibemus igitur ne alio quam nigro colore, nisi fortè itinerando opus sit, utantur, Mandamusque omnibus Pastoribus, ut Matriculariis suis seriò injungant, quatenus nulla Sacerdotibus, etiam extraneis, quorum testimonia, si ignoti sint, Pastor præviè examinabit & recognoscet, cum vestitu seculari & Statui incongruo aut ocreis Ecclesiam & Sacristiam ad Officia Divina vel Missam celebrandam intrantibus paramenta ministrent, nisi præviè

monito Pastore ejusque habito consensu, cujus Conscientiam desuper oneramus, curabuntque iidem Pastores, ut ad minimum par talarium in Sacristiis inveniatur, quo nullus sine talari Sacrum facere cogatur.

Tabernarum item frequentationem à SS. Canonibus Clericis inhibitam (ne, ubi crapula & ebrietas potissimum regnant, dissensiones, rixæ, commellationes, sociati cum Secularibus Clerici sobrietatis obliviscantur & vilipendantur) Decessores antefati seriò licet & rigorosè prohibuerunt, quorum Decreta vix amplius observari dolerari, dolemus, quare eadem renovantes sub pœnis inibi comminatis & indubiè infligendis frequentationem tabernarum districtè Prohibemus, Mandantes, ut Pastores in Clerum Parochiæ sibi commissæ, Decani verò sui Districtus invigilent, contravenientes ad Nos deferant; & ne hujus Decreti memoria pereat, Decanus Districtus hæc Pastoribus communicabit, iisque tantum temporis & moræ relinquet, ut Copiam ejusdem (quam in suarum Ecclesiarum Sacristiis affigent) conficere possint; Decanus etiam annuè in distributione SS. Oleorum, prælegendo, memoriam hujus renovabit. Datum Ruræmundæ in Palatio nostro episcopali hæc 19. Mensis Martii 1788.

Signatum erat: ✠ *Philippus Damianus*
Episcopus Ruræmundensis.

Infrà: de Mandato Illustriss. ac
Reverendiss. Domini mei
L. Theunissen secret.

Huic Præsuli successit Illustriss. ac
Reverendiss. Dom. *Joannes-Baptista*
Robertus è Baronibus van Velde de
Melroy, Bruxellis natus 9. July 1743.

ibidem peractis humanioribus litteris in Collegio Patrum Augustinianorum, Lovanii Philosophiæ & juribus studuit; 4. Juny 1765. utriusque juris laureâ decoratus, Bruxellis in Patriâ causarum Patronus apud supremum Brabantiæ Senatum admittitur. Parvo post Annorum curriculo Clericali Militiæ nomen dedit, Sacroque Diacônatus suscepto Ordine, ab Excellentiss. ac Reverendiss. Dom. *Joanne Henrico* Archiep. Mechlin. in Metropolitanâ *S. Rumoldi* Præbendam obtinuit ann. 1769. Sacerdotio deindè insignitus, Chori frequentiâ assiduus, etiam aliquamdiu Provisoris LX. Fratrum munus prudenter exercuit; de cætero pius in Deum, comis in alios.

Per litteras patentes suæ Majestatis, datas 22. Martii 1779. designatus Consiliarius Ecclesiasticus in magno Consilio Mechlin. ac libellorum supplicum Magister, Sacramentum dixit 1. Aprilis sequentis. Anno 1780. 3. Novembris eligitur in eadem Metropolitanâ Canonicus Graduatús nobilis, cujus Præbendæ Possessionem adiit 14. Decembris ejusd. Anni. Præpositurâ etiam dictæ Ecclesiæ donatus a Cæsare 20. Junii 1782, in eâ confirmatur a Card. Archiep. 13. Augusti seq. ejusque Possessionem obtinet 16. ejusd. Mensis.

Anno 1787. evocatus ad novum Gubernii Consilium Bruxellis a *Josepho II.* erectum, causis piarum Foundationum in eo dirigendis deputatur; sed illo abrogato Ann. 1791, jure quasi postliminii ad magnum Mechlin. Senatum reviviscentem per litteras, datas 13. Januarii 1791. revocatur, pristinas obiturus functiones.

Toto tempore primæ occupationis Belgii Aust. a Gallorum exercitibus, scilicet ab initio Novembris 1792. usque ad Mensẽ Aprilis 1793, cum

reliquis magni Consilij Mechlin. Senatoribus Ruræmundæ aliquantulum, ac Dusseldorpii in Ducatu Bergensi ultra Rhenum habitavit: deindè Mechliniam redux ac negotiis publicis redditus, die 1. Novembris per litteras intelligit, se Mense præcedenti nominatum ab Augustissimo *Francisco II.* ad Infulas Ruræmundenses. Confirmationem obtinuit a *Pio VI.* Summo Pontifice die 27. Februarii 1794. Gallis rursum Belgium occupantibus, Mechliniam deseruit post 24. Junii, & circà finem dicti Mensis Ruræmundam pervenit. Possessionem Cathedræ per senioreẽ Ecclesiæ Ruræmund. Canonicum, suum Procuratorem adiit die 3. Julii: sed omiissa est solemnitas Episcopi introductio propter Belli tumultus magis indies exurgentes.

Imminentibus Gallorum exercitibus, Ruræmundam brevi deserere coactus, Dusseldorpii ad Rhenum die 17. Augusti 1794. Munus Consecrationis Episcopalis obtinuit in Ecclesiâ Ducali *S. Andreæ* (quondam Societatis *Jesu*:) ab Eminentiss. Dom. *Ludovico Josepho S. R. E. Presb. Card. de Montmorency - Laval*, Episcopo Metensi, S. R. I. Principe, Regii Ordinis S. Spiritus Commendatore, Franciæ Eleemosynario &c. assistentibus Ariensi & Suffraganeo Metensi Episcopis, præsentibus Rhemensi Archiepiscopo & septem aliis Galliarum Episcopis, omnibus à laribus profugis. Post aliquantulam moram in variis Diœcesis suæ locis tractam, ubi pro posse Diœcesanam Administrationem exercuit, magis magisque urgentibus Gallis, Germaniæ loca varia peragravit, mansionem quoque Erfordiæ habuit, ac ann. 1796. Embricæ domicilium fixit, ut e viciniori loco Sedi suæ invigilare valeret, atque in dicto

loco cuncta boni Pastoris munia implevit, adeò ut usque ad Mensẽ Julii 1802. inclusivè ultrà 1201000. Personas undequaque adventantes S. Chrismate inunxerit, multos præterea pro variis Belgii Diœcesibus Sacris Ordinibus initiaverit. &c.

Tandem vi Concordati inter S. Sedem & Galliæ Moderatorem initi, & a Summo Pontifice 15. Augusti 1801. Confirmati novus rerum Ordo in Ecclesiis Gallorum regimini subjectis introductus fuit, & per subsequentem Bullam de datâ tertio Cal. Decemb. 1801. inter alias Ruræmundana Sedes suppressa; quam ob causam, ut litteris SS. Dom. Pii VII, dictâ die 15. Augusti datis, parèret, spontaneè Ecclesiam Ruræmundensem dimisit, retentâ juxtâ summi Pontificis mentem Administratione ejus partis Gallis subditæ usque ad Mensẽ Augusti 1802. quando novæ Sedis Leodiensis novus Episcopus *Joannes Zæpfel* Possessionem obtinuit, cui pars Diœcesis Ruræmund. obtigit, alterâ ejusdem parte additâ novæ Diœcesi Aquisgranensi.

Graviam (Batavorum Oppidum in Brabantia scæderatis Ordinibus subditâ ad sinistram Mosæ ripam situm, hactenus Diœcesis Ruræmundanæ) secessit ann. 1802. Episcopus demissionarius, qui titulo Administratoris Apostolici pergît sedulò regere 52. Parochias Batavis ac Borussorum Regi subjectas, reliquam ac superstitem partem extinctæ Ruræmundanæ Diœcesis constituentes: non omittit etiam ad totam Batavorum Rempubliam Zelum suum Apostolicum extendere, Munia Episcopalia exercendo & Sacramenta administrando magno Fidelium dictorum locorum commodo & bono, ubicumque fuerit expetitus.

Anno 1804. edidit Epistolam Pastorem, quæ hic subjungitur idiomate, quo prodiit.

HERDERLYKEN BRIEF

*Van zyne Doorlugtigste Hoogwaardigheid
Joannes-Baptista Robertus, Bisschop
voor het Bataafsch deel van het voor-
maalg Diœcese van Ruremonde.*

*Ter Geleghentheid van den aanstaanden
Dank en Bededag.*

*Joannes-Baptista Robertus van Velde
de Melroy, door de gratie Gods ende
des Apostolyken stoel, Bisschop, voor
deezee, van Ruremonde, Thans voor
het Bataafsch deel, van dit voormaalig
Diœcese, Apostolischen Administrateur,
Primaat van Gelderland. etc. etc. etc.*

*Aan allen die deeze zullen zien, ofs hooren
leezen, Zaligheid in den Heere.*

Nauwelyks was de Vasten-Bulle voor dit jaar uit onze handen in het licht gegaan, of wy wierden onderregt dat door de HOOGE OVERHEDEN dezer Landen een algemeene DANK en BEDEDAG uitgeschreeven en bestemd was op den 7. des aanstaande maands.

Daar wy van deeze proclamatie legaaie kennis hebben mogen draagen, vordert onze herderlyke pligt aldus wederom van ons, u liede, Alderlieffte Broeders, op nieuws te ver-

Anno
1804.

maanen om met vereenigde herten uwe erkentelykheid voor alle tot nu toe ontvangene weldaaden aen den Hemel op te draagen en den Vader van oneindelyke barmhartigheid oodmoedig te smeeken dat hy ons ook voor het toekomende bewaaren moge onder de vleugelen zyner almachtige en teffens minzaame bescherming tegen al wat ons eenigfins zou kunnen hinderen of beschadigen.

Het komt ons als onnoodig voor, hier aan te haalen alle de beweegredenen, die wy hebben, om zelfs in het middel der beproevingen, welke wy ondergaan, onze dankbaarheid tot God te doen uitschynen, want wy verbeelden ons met regt dat een ieder volkomentlyk daar van overtuigd is in zyn gemoed.

En waarlyk, wie weet niet wat gunsten, wat voordeelen wy uit Gods genadige hand tot nu toe zoo mildelyk boven andere genooten hebben, daar wy in de hachelyke toestand in welke het ongelukkig menschdom zig thans bevind, bevryd gebleeven zyn van zoo veele bittere en beweenswaardige rampspoeden, waer onder gansche volken dag en nacht zugten? en is het voor duizende onder ons al niet geluk genoeg dat God hun in zyne granschap niet heeft verhoort met hun toe te zenden die plagen en kastydingen, die in hunne blinde wenschen en dwaase onderneemingen opgesloten waren? ja, indien den Alderhoogsten eenige had moeten slaen met die geesselen, welke zy verdient hadden, in wat eenen afgrond van onheilen en wederwaardigheden zouden zy zig niet gedompeld vinden? maar hy heeft liever gehad zynen wraaknemenden arm door medoo en met de goede, die hem vreedden, in te houden dan den zelve over de

roekeloofse, die hem in hunne dwaafheid tergden, uit te steken.

En dit alleen moest al kragtig genoeg wezen om ons te bezielen met eenen waaren Geest van erkentelykheid, en ons te beweegen om steeds lof - zangen van dankbaarheid naa den Hemel op te zenden.

Hier uit volgt van zelfs hoe trouw en yverig alle Christenen zig moeten benaarfstigen om God te bidden, dat hy ons in het toekomende ook nog moge bevryden van alle onheilen, die op onze hoofden zoude kunnen nederdalen, en dat het hem behaage ons te verleenen dien zaligen vrede, na welchen wy, helaas! nu al zoo lang vrugteloos gereikt halfst hebben.

Dog ziet! met hier aan te denken gevoelen wy eene innerlyke smert die ons hart verscheurd, en ons genoodzaakt met de zugten in den mond en de traanen in de oogen, u-liede, Alderlieffte Broeders, te vragen: wat zullen alle onze gebeden by den Heere uitwerken zoo lang wy voortgaan met hem door de zonde te beledigen? is het dan wel mogelyk den vrede, het grootste goed dat wy op de aarde begeeren kunnen, van hem te erlangen?

Weet men misschien niet meer op hoe veele plaatzen van het H. Schrift hy zelfs tegen de zondige volken uitroept dat hy *den vrede van hun zal afwenden*, dat hy *hunne vyanden tegen hun zal doen opstaan*, dat hy *hunne huizen vernielen*, *hunne steden uitroyen*, *hunne jongelingen door het swaard om het leven brengen*, en *hunne landschappen tot een verderf en omkeering stellen zal?*

Zyn dit niet zoo veele onwederspreekelyke bewyzen dat, gelyk God de menschen, die zyne wetten opvolgen, met eene stille en aangename vrede beguntigd, hy in tegendeel

goddeloofen en zondaaren met beroertens en onrusten bestraft en kasteid?

Ja, deeze, nademaal zy alle zyne tot hunne behoudenisse aangewende genaade middelen veragten en verwaarloozen, taft hy in zyne gramfchap aan, dan word zyne liefde in haat, en zyne zagtmoedigheid in toorn veranderd: en in wat voor eenen toorn? in eenen toorn die in de heilige boeken beschreeven word als een vuur te ontbranden, *de aarde te doen schudden, de bergen te beweegen, de waatervan te doen zieden, de lugt met giftige dampen te besmetten, en de gansche natuur te wapenen tot onzen ondergang.*

Dan bezoekt hy de menschen niet alleen in het bezonder maar ook in het algemeen met plaagen op plaagen; dan schiet hy de pylen eener bederfelyke pestilentie, die in korten tyd duizenden verslinden. Dan zend hy bliksem en hagel-buyen die het gewas der aarde bederven. Dan doet hy het waater boven dyken en dammen swell en geheele landstreeken tefens inswelgen. Dan bezigt hy eindelijk de zwaarden van bloed-dorstige menschen, waar door zomwylen de schoonste velden en rykite steeden ellendige tonneelen worden van de wreedste en treurigste jammeren.

Dit zouden wy, Alderlieffte Broeders, met menigvuldige zoo heilige als onheilge geschiedenissen kunnen bevestigen, indien wy niet vreesden al te wydloopig te worden. Om u-liede egter, als in het voorbygaan, eene kleine schets daar van te geeven, zoo slaat de oogen maar op de Israëlieten. Toen God door bloedige oorlogen en door eene bespottelyke wegvoering naa de gevangenis het brandende vat zyns toorns over hun uitgoot, wie had het dan met zoo veel woede aangevult? wie, als het Godshendig

reuk-werk, dat dit ondankbaar volk voor valsche Godheden had aangestoken? om dat wy, zeide den ouden Tobias voor hun alle, om dat wy uwe beveelen niet gehoorzaamt hebben, daarom zyn wy ter plundering, ter gevangenis, ter moordery, ter bespottung en ter beschimpung overgeleeverd aan alle de volken onder welke gy ons verstrooit hebt. * Ja, O Heere, de eenigste oorzaak van alle onze rampen is onze ongehoorzaamheid!

Maar, zegt men hier gemeenelyk, wie zal dat wel begrypen hoe eenen zoo goedertieren, zoo barmhartigen, zoo genaade ryken God zyne straffen zoude kunnen afzenden over gansche volken?

De antwoord op deeze vraag is niet min gereed als duidelyk. Als de zonden gerugt maaken, dan is het billyk en gerechtig dat men ook het gedruis der straffen hoore, en dat, volgens de spreekwyze van Isaias, Gods geesfelroede als een vloed doortrekke daar de misdaden eenen heele overstroming veroorzaakt hebben. **

'T is waar, Alderlieffte Broeders, God laat niet gaarne zyne strenge kastydingen op de aarde nederdaalen, en daar hy ons met eene kleine bestraffing kan beteren, daar gebruikt hy zyne groote plaagen niet. Maar wy zyn het die, naademaal wy zienelyke blyken van ongevoelykheid geeven als hy ons met den vinger maar een wynig aanraakt, hem dwingen de gansche zwaarte zyns arms tegen ons aan te wenden. Wy doen, om zoo te spreken, zyne goedheid geweld aan, en met opentlyke misdaden te bedryven genoodzaaken wy hem ons opentlyk te slaan. Zekere zonden met welke men zig zoo bekent maakt dat zy gewoontens wor-

* Tob. 3.
v. 4.

** Is. 23.
v. 18.

den, en zekere gewoontens die zoo onbetaamelyk zyn dat veele andere zonden daar onder loopen, vorderen eene algemeene straf gelyk zy eene algemeene ergernis medebrengen.

De oneerlyke kleedingen, die den duivel van de ydelheid alle dagen met nieuwe arglistigheden te voorschyn brengt, en waar door hy des te zeekerder verleid hoe fyner hy zyne strikken maakt: de uitgelaatenheid der zeeden die tot zulke onbeschaamtheid gesteegeen is, dat zy zig voor niemand meer verbergt: de onzuiverheden in woorden en werken, die zoo de overhand genoomen hebben, dat men ze bynaa in alle saamenspraken en op alle wegen ontmoet, en welke wy ons schaamen te moeten hooren zelfs van jonge kinderen die in bedorventheid boven de jaaren opgroyen: de lasteringen die men met volle stroomen uitbraakt in het gezigt van heel de wereld zonder heilig of onheilig, zonder God of den evenmensch te spaaren: de bezoeking van die gezelschappen, daar men speelt met bedrog en onrechtvaardigheid, daar men eet en drinkt met gulzigheid, en als tot veragting van onze vaderlyke vermaaning om den H. Vasten-tyd volgens eene Christelyke pligt over te brengen, daar men zingt en lacht met ontugtigheid, daar men spreekt met spot van de Religie, van het geloov en van de Kerk van JESUS CHRISTUS. de onteering van Zondaagen en Feesdaagen, de haat, nyd, twist en tweedragt, ongehoorzaamheid aan zyne overheid: deeze en menigvuldige andere foortgelyke zonden zyn het, die des te meer om wraak roepen hoe vrymoediger zy bedreeven worden. En zal het nog iemand vreemd voorkoomen dat de kastydingen menigvuldig en algemeen zyn?

O zoo lang de boosheid opentlyk het hoofd opsteekt, zoo lang zal God ons ook opentlyk slaan! willen wy dan onzen hemelkring bevryden van dreigende wolken, willen wy de algemeene plagen afwenden van ons lieve VADERLAND, willen wy beantwoorden aen het heilsaam inzicht van onze overheden, zoo moeten wy de overtredingen vlugten die andere in de oogen loopen, en zorgvuldig vermeiden de ergernissen waar door vreemde zielen kunnen bedorven worden. En hebben wy Gods magtige hand ooit gewaapent tot onze algemeene schaade, ah! laten wy deze ontwaapenen door werken van boetvaardigheid. Laaten wy voor den Throon zynere genaade met de traanen van Daniel * roepen: wy hebben gezondigt, O Heere, wy hebben ongerechtigheid bedreeven, wy hebben godlooslyk gehandelt, wy zyn van uwe geboden en inzettingen afgeveeken, wy hebben dan ook verdient met alle strengheid gestraft te worden: maar by u is barmhartigheid en verzoening. Daarom bidden wy u om vergiffenis, werp weg de geezelroede die gy in de hand genoomen had om ons te slaan. Bevryd O Heere, O God onzer vaderen, bevryd ons land, bevryd onze steeden van alle onheil, en op dat wy nooit meer door eene nieuwe trouweloosheid wederspannig worden, zoo maakt dat wy altoos vreezen de slaagen van uwe schrikkelyke regvaardigheid.

Ziet, Alderlieffte Broeders, zoo moeten wy denken, zoo moeten wy spreken: en wyl de gebeden veel kragtiger zyn als zy van veele te gelyk voor den throon van Gods barmhartigheid worden uitgestort, zoo verhoopen wy besonderlyk verhoort te worden als wy, op den door de HOOGE

* Daniel.
9. v. 5.
&c 16.

OVERHEEDEN dezer Landen bestemden dag, ten dien einde in onze Kerken zullen vergaderen om met eene volmaakte vereening van hert en ziel den hemel een heilig geweld aan te doen op dat hy ons mogegenadig zyn.

Daarom hebben wy goedgevonden op Woensdag 7. Maart, in ons Bisschoppelyk gewaad, te houden eene Solemneele Hoog - Misse *pro pace* met het uitstellen van het ALDERHEILIGSTE, na welke wy nederknielende zullen leezen de Litanie van alle Heilige met de opvolgende versen ende gebeden, gelyk wy sfiptlyk beveelen dat in alle de Kerken van onze Diocese insgelyks zal geschieden: voorders willen wy dat er naa middags Solemneel Lof zal gehouden worden onder het welk den 50.sten en 121.sten Psalmen zullen gezongen worden. En niet tegenstaande wy ten vollen verzeekert zyn van den Godsdienstigen iever onzer Geesteleike Onderdaanen, om deeze algemeene gebeden naarstigst, by te wonen, verleen wy nogtans ten dien einde

veertig daagen AFLAAT ieder maal zy in een van de twee gemelde Godlyke diensten zullen tegenwoordig zyn.

Ende op dat dit kooome tot kennisse van een-ieder, belasten wy dat deeze onze Herderlyke vermaaning in alle de Kerken na gewoonte afgekondigd worde.

Aldus gegeven tot Grave in onze Bisschoppelyke Residentie den 22 February 1804.

L. A. S.

Was onderteekent: *J. B. R. Bisschop*,
voor dezen, van Ruremonde.

Ter bevel van Zyne Doorlugtigste
Hoogwaardigheid den Heer Bis-
schop voorn.

Tegengeteekent: *F. A. Consgen*
Secret.

